UČITEĽSKÉ NOVINY

PERIODIKUM O ŠKOLSTVE A VZDELÁVANÍ 1/2016, 18. január 2016 Rozširované bezplatne. Ročník LXIII

Štrajková pohotovosť je podľa ministra politická akcia

Iniciatíva slovenských učiteľov (ISU) vyhlásila v pondelok 11. januára 2016 štrajkovú pohotovosť. Podľa ministra školstva Slovenskej republiky Juraja Draxlera však ide o čisto o politicky motivovanú akciu. Uviedol to na tlačovom brífingu hneď na druhý deň 12. januára 2016.

"Ide jednoznačne o politickú akciu, pričom jeden z organizátorov tejto akcie sa ani netají tým, že cieľom tejto iniciatívy je znížiť preferencie strany Smer-SD," uviedol Draxler.
Vo vyhlásení ďalej zdôraznil, že ministerstvo malo a aj má záujem rokovať s tými, ktorí chcú riešiť záležitosti v školstve prostredníctvom odbornej diskusie. Podľa ministra mali snahu stretnúť sa a aj diskutovať s tými, ktorí vystupujú za ISU. Draxler tvrdí, že sa vzájomná komunikácia zo strany aktivistov stávala ku koncu roka chaotickejšou. Na otázku, či si vie predstaviť splnenie požiadaviek iniciatívy, Draxler odpovedal, že "nevie, čo by sme vyriešili za dva týždne".

(bližšie na str. 2 a 3)

Brífing ministra školstva Juraja Draxlera k štrajkovej pohotovosti učiteľov 12. januára 2016.
Foto: TASR/Michal Svítok

V čísle nájdete

Zápis prvákov sa posunul

Učebnice a kontroverzné témy

Škola v amazonskom pralese

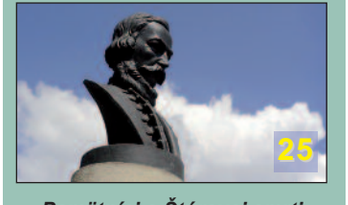

Pamätníci o Štúrovej smrti

Odborári radia zvážiť efektívnosť zapojenia sa do štrajku učiteľov

Školskí odborári upozorňujú sedem politických strán, kandidujúcich v marcových parlamentných voľbách, na nedostatočný stav školstva. Taktiež aj na slabé ekonomické a sociálne postavenie pedagogických, odborných i nepedagogických zamestnancov. Predseda Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy (OZPŠaV) na Slovensku Pavel Ondek o tom informuje v liste, ktorý poslal 14. januára 2016 predsedom strán Smer-SD, #Sieť, KDH, Most-Híd, SNS, OĽaNO a SaS.

Na snímke predseda Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku Pavel Ondek. ***Foto: TASR/Štefan Puškáš***

Predstaviteľov týchto politických strán zároveň požiadal o stretnutie. Podľa Ondeka by na ňom mali odborovému zväzu predstaviť víziu smerovania slovenského školstva v novom volebnom období 2016 až 2020. "A to vo forme konkrétnych návrhov, opatrení na zvýšenie kvality vzdelávania, zmenu systému financovania škôl a školských zariadení a zlepšenie sociálneho a ekonomického postavenia všetkých zamestnancov školstva," spresnil Ondek s tým, že o výsledku jednotlivých rokovaní bude zväz priebežne informovať.
V súvislosti so štrajkovou pohotovosťou OZPŠaV reagoval, že zväz nemôže brániť svojim členom využiť svoje ústavné práva, avšak v momentálnej situácii odporúča zvážiť efektívnosť zapojenia sa do týchto aktivít.
Podľa Ondeka programové vyhlásenie novej vlády musí obsahovať jasné a záväzné kroky na zvýšenie kvality vzdelávania, zlepšenie materiálneho zabezpečenia škôl a školských zariadení a mzdového a sociálneho postavenia zamestnancov.

Zdroj: TASR

Organizátorom učiteľského štrajku nejde o učiteľov, tvrdí Pellegrini

Existuje extrémna snaha zneužiť učiteľov v predvolebnom boji a využiť ich tak v kampani niektorých politických strán so snahou získať lepší výsledok a poškodiť vládnej strane. Na tlačovej besede to 12. januára 2016 povedal predseda NR SR Peter Pellegrini, podľa ktorého posledné vyjadrenia predstaviteľov Iniciatívy slovenských učiteľov potvrdzujú, že chce niekto dialóg o školských témach odtiahnuť od rokovacieho stola na pôdu politickú.

Predseda NR SR Peter Pellegrini. ***Foto: TASR/Martin Baumann***

“Chcem vyzvať učiteľov v Slovenskej republike, aby nepodľahli týmto politickým tlakom, aby sa nedali vtiahnuť do tohto politického boja niektorých politických strán, ktorých snahou je len destabilizovať situáciu v rámci volebnej kampane, a aby neverili planým sľubom, ktoré im dávajú politici, ktorí dnes nenesú za nič zodpovednosť," uviedol počas tlačovej besedy Pellegrini.

Predseda parlamentu zároveň pozval zástupcov učiteľskej iniciatívy na dialóg. Podľa neho je tu priestor na rokovania, no tie musia byť pragmatické a so snahou hľadať riešenia a pripraviť podklady pre programové vyhlásenie budúcej vlády. "A nie vyhrážať sa štrajkom, zneužívať učiteľov a za rukojemníkov si brať deti a ich rodičov, tým, že učitelia odmietnu chodiť do práce," dodal.

To, že za vyhlásením štrajkovej pohotovosti je politika, vidieť podľa neho vo vyjadreniach predsedu Nových školských odborov (NŠO) a člena iniciatívy Ľudovíta Sebelédiho. Ten podľa Pellegriniho v jednom z rozhovorov povedal, že výsledkom štrajku by mohlo byť aspoň päťpercentné zníženie preferencií strany Smer-SD.

Predseda parlamentu taktiež uviedol, že Miroslav Sopko zo Slovenskej komory učiteľov (SKU) sa nachádza na kandidátke opozičnej strany OĽaNO.

"Organizátorom možno nejde tak o učiteľov, ale skôr o ambície niektorých z nich dostať sa do parlamentu," zdôraznil Pellegrini.

Predseda parlamentu sa vyjadril aj k požiadavkám Iniciatívy slovenských učiteľov. Tieto požiadavky podľa neho nie sú reálnymi požiadavkami, ale ultimátom.

"Tu nejde o snahu pomôcť školstvu. Prijímať takéto ultimáta na sklonku volebného obdobia, keď legislatívny proces je ukončený, potvrdzuje, že ide o politiku a snahu zneužiť učiteľov v prospech niektorých politických strán, ktoré motivujú jednotlivcov z iniciatívy na takéto aktivity," povedal Pellegrini, podľa ktorého prijímať priority a rozhodnutia, za ktoré bude niesť garanciu až budúca vláda, by bolo nezodpovedné.

Zdroj: TASR, SITA

Ako reagovali politici na štrajkovú pohotovosť

SAS: Podľa predsedu SAS Richarda Sulíka sa „slovenské školstvo dostalo do područia štátneho dirigizmu, byrokracie a nedokáže sa bez razantného impulzu vlády dostať z prežitých schém, aby dokázalo pripravovať mladých ľudí na život v 21. storočí. Vláda Roberta Fica počas svojich dvoch volebných období v rozvoji systému vzdelávania trestuhodne zlyhala a dnes čelí dôsledkom v podobe narastajúcej nespokojnosti učiteľov.“ Opozičná strana sa taktiež ohradzuje voči výrokom, že štrajková pohotovosť učiteľov je opozičná aktivita.

SKOK: "Problémy školstva a odmeňovania učiteľov boli dlhodobo odkladané a vyústili až do štrajkovej pohotovosti tento mesiac. Parlament nemá prázdniny a nie je dôvod, aby poslanci nepracovali. Naopak, je dôležité, aby hľadali riešenia problémov, ktoré sú akútne," tvrdí nezaradený poslanec NR SR a líder mimoparlamentnej strany SKOK Juraj Miškov.

SNS: Podpredsedníčka Slovenskej národnej strany (SNS) Eva Smolíková si myslí, že "je potrebné oslovovať učiteľskú obec a nedať sa oklamať výrokmi, ktoré neprinesú komplexné a dlhodobé riešenia. Hlas učiteľov musí byť stále počuť, nech sa 'neučenie' stane hrozbou pre spoločnosť tak, aby sa muselo o tejto téme diskutovať a legislatívne tento problém riešiť.”

OĽANO: Podľa lídra hnutia OĽaNO Igora Matoviča je vhodné, aby sa učitelia zaujímali o veci verejné a aby kandidovali v parlamentných voľbách. Nie je v súlade s demokratickými pravidlami krajiny, aby vrcholoví predstavitelia štátu zastrašovali a odsudzovali učiteľov za to, že sú aktívni a reálne vstúpia do politiky. "Učitelia čakali 46 mesiacov, že vládna strana splní svoje sľuby z programového vyhlásenia vlády. Teraz sa ozvali. Idú voľby a majú na to plné právo," hovorí Matovič.

Stanovisko ministra

Podľa Draxlera „majú opoziční politici zrazu plné ústa učiteľov, keď však boli všetci vo vláde Ivety Radičovej, pre učiteľov nevyjednali nič - jednu veľkú nulu. Dnes im dávajú nereálne sľuby. Vtedy sa minister školstva Eugen Jurzyca, vtedy SDKÚ-DS, dnes SaS vyjaril, že učiteľom môže navýšiť platy, ak časť z nich prepustí. A túto vládu podporovali aj ďalší - či už Beblavý, Sulík alebo Matovič.“

Stanovisko premiéra

„Ťažko nám je reagovať šesť týždňov pred voľbami na opozičnú aktivitu,“ reagoval predseda vlády Robert Fico na požiadavky Iniciatívy slovenských učiteľov (ISU).

Zdôraznil, že jeho kabinet zabezpečil nárast platu učiteľov o viac ako 20 percent a ďalšie investície cez európske fondy do opráv škôl.

„Dnes môžeme povedať, že priemerný plat učiteľa je vyšší ako priemerný zárobok v národnom hospodárstve. To bol aj náš cieľ. Chceme ísť ďalej so zvyšovaním. My sa nebránime s oficiálnymi odbormi si sadnúť za rokovací stôl,“ dodal.

Zdroj: TASR, SITA

Návrat do školských lavíc v znamení štrajkovej pohotovosti

Máme tu začiatok roka 2016, ktorý nám hneď na úvod priniesol štrajkovú pohotovosť. Na prvých stranách sa tejto téme venujeme aj my. V čase uzávierky sme zozbierali sumár reakcií jednotlivých politických predstaviteľov a odborníkov, ktorí sa k štrajkovej pohotovosti vyjadrili prostredníctvom médií.

Okrem toho sme sa rozprávali o duálnom vzdelávaní s veľvyslancom Spolkovej republiky Nemecko Thomasom Götzom. Dozviete sa niečo o podpore lyžiarskych výcvikov zo strany štátu. Ak ste doteraz nevedeli, o čom presne je napríklad Rezortný informačný systém (RIS), na strane 14 nájdete odpovede.

O chvíľu sa prehupneme do druhej polovičky školského roka. V tej prvej sme priniesli šesť čísel Učiteľských novín, siedme práve držíte v rukách. V minulom roku sme dosiahli aj vďaka vám veľa priaznivcov. Do redakcie nám chodí množstvo e-mailov a ich počet každým dňom rastie. Na začiatku sme si kládli otázku, či sa dostanú Učiteľské noviny v tlačenej podobe ku všetkým učiteľom a ako vás osloví ich online verzia na www.ucn.sk. Vaše reakcie nás utvrdzujú v tom, aby sme pokračovali ďalej.

V mene celej redakcie vám patrí vďaka za každý jeden e-mail, príspevok a podnet. Ceníme si vaše názory a spätnú väzbu, či už pozitívnu alebo negatívnu. Ďakujeme vám za priazeň a dúfame, že zostanete s nami aj v tomto roku. Spolu budeme mapovať situáciu v slovenskom školstve.

Martina Miksová
šéfredaktorka

Minister: Aktivisti chcú pripraviť akcie, ktoré zasiahnu do predvolebného boja

Počas brífingu 12. januára reagoval Juraj Draxler na slová Ľudovíta Sebelédiho z Iniciatívy levických učiteľov a zároveň predsedu Nových školských odborov. Sebelédi totiž v rozhovore pre Denník N povedal, že ak Smer-SD klesne o päť percent, štrajk bude úspešný. Požiadavky učiteľov, o ktorých v pondelok 11. januára hovoril štrajkový výbor Iniciatívy slovenských učiteľov, už navyše ministerstvo podľa Draxlera rieši. Ako príklad uviedol kontinuálne vzdelávanie, ktoré ministerstvo plánuje meniť. Už teraz sú podľa ministra nominovaní ľudia do pracovnej skupiny, ktorá sa bude zaoberať kontinuálnym vzdelávaním.

Na archívnej snímke minister školstva SR Juraj Draxler.
Foto: TASR/Radovan Stoklasa

Riešili sa platy učiteľov

Draxler zároveň uviedol, že za posledné tri roky narástli platy učiteľov o viac ako 20 percent. "Nie je to dosť, ale trend sa zachoval. Žiadna profesijná skupina nemala takýto vysoký nárast miezd," povedal Draxler s tým, že do budúcna chcú tento trend ešte zvýšiť. Doterajšie nárasty za posledné tri roky tvoria podľa ministra kumulatívnu sumu takmer pol miliardy eur, ktoré idú navyše na platy učiteľov.

"Ak by sme hovorili o tých zvýšeniach, o ktorých hovoria aktivisti, len pri pedagogických a odborných zamestnancoch financovaných zo štátneho rozpočtu, by išlo o takmer 16-percentné zvýšenie za jeden rok," hovorí Draxler s tým, že tieto požiadavky sú pomerne vysoké. Ak hovoria učitelia o požiadavke na vybavenosť škôl, za dve vlády Smeru došlo podľa Draxlera cez regionálny operačný program 574 miliónov eur na rekonštrukcie škôl. Za roky 2012 až 2015 išlo navyše z kapitoly opráv ministerstva školstva 45 miliónov eur na školy. “My sme dosiahli priemerný plat pedagogického zamestnanca na základných školách v 3. kvartáli 2015 napríklad v okresoch Bánovce nad Bebravou 1 018,10 eur, Námestovo 1 033,70 eur, Revúca 1 043,40 eur.”

Draxler si nevie predstaviť, ako by chceli zástupcovia Iniciatívy slovenských učiteľov ešte rokovať, keďže dali podľa neho ultimatívnu požiadavku. "To, ako bola naformulovaná požiadavka podľa mňa ukazuje na to, že aktivisti asi ani nechceli, aby sa niečomu vyhovelo. Skôr to smeruje k tomu, aby pripravili niektoré akcie, ktoré zasiahnu do predvolebného boja. Ide o výsostne politickú aktivitu," myslí si Draxler.

Štrajková pohotovosť

Iniciatíva slovenských učiteľov v pondelok 11. 1. vyhlásila štrajkovú pohotovosť. Ako na brífingu povedal jeden z jej členov Viktor Križo, odhodlali sa k tomu preto, že minister školstva Juraj Draxler síce uznal opodstatnenosť požiadaviek Slovenskej komory učiteľov, ale ani on, ani vláda neurobili žiadne konkrétne kroky k ich splneniu.

Ak do 25. januára vláda nenavrhne konkrétne legislatívne opatrenia, ako naplniť požiadavky učiteľov ešte v tomto volebnom období, 25. januára vstúpia učitelia do neobmedzeného ostrého štrajku. Vyhlásenie štrajkovej pohotovosti a následne prípadného štrajku vnímajú učitelia ako krajné, no zároveň nevyhnutné riešenie.

Požiadavky SKU a ISU

Slovenská komora učiteľov a tiež Iniciatíva slovenských učiteľov vládu žiadajú, aby legislatívnymi opatreniami zabezpečila zvýšenie tarifných platov všetkých pedagogických a odborných zamestnancov v regionálnom školstve od 1. januára 2016 o 140 eur. Od 1. januára 2017 následne žiadajú ďalšie zvýšenie o 90 eur. Ďalšou požiadavkou je zvýšenie rozpočtov ministerstva školstva a ministerstva vnútra na rok 2016 o 400 miliónov eur s cieľom vyrovnať existujúce rozdiely vo vybavenosti škôl didaktickými prostriedkami.

Poslednou požiadavkou je, aby vláda prijala novelu zákona o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch, ktorou by opätovne zaviedla možnosť získavať kredity overením kompetencií, zrušila sedemročnú obmedzenú platnosť kreditov a obnovila možnosť získavať kredity za rozširujúce štúdium, štúdium v zahraničí a tvorivé aktivity. Súčasne by tiež novela zaviazala ministra školstva vytvoriť komisiu za účasti stavovských a profesijných organizácií v školstve, ktorá by komplexne prehodnotila systém kontinuálneho vzdelávania a zákon s prihliadnutím na analýzu súčasného stavu.

Zdroj: TASR, SITA

Z brífingu štrajkového výboru Iniciatívy slovenských učiteľov na tému Aktivity štrajkového výboru Iniciatívy slovenských učiteľov 11. januára 2016 v Bratislave. Na snímke v popredí vpravo učiteľ z Gymnázia Andreja Vrábla z Levíc Ľudovít Sebelédi a vľavo v popredí prezident Slovenskej komory učiteľov Vladimír Crmoman.
Zdroj: TASR/Pavel Neubauer

V Nemecku krízu pomohol prekonať

Slovensko sa vrátilo k modelu duálneho vzdelávania prijatím zákona o odbornom vzdelávaní a príprave a prví žiaci sa začali v tomto modeli vzdelávať v septembri 2015. Nemecký systém duálneho vzdelávania sa dáva ako príklad dobrej praxe pri organizácii odborného vzdelávania a prípravy mladých ľudí. Žiačky a žiaci tu začínajú s duálnym vzdelávaním zvyčajne po ukončení 10-ročnej povinnej školskej dochádzky, ale samozrejme, dá sa začať i neskôr – napríklad po maturite. O podnetných nemeckých skúsenostiach duálneho vzdelávania nám porozprával veľvyslanec Spolkovej republiky Nemecko Dr.Dr.h.c. Thomas Götz (na fotografii).

Nemecký systém duálneho vzdelávania sa dáva ako príklad dobrej praxe pri organizácii odborného vzdelávania a prípravy mladých ľudí. Ako by ste Slovákom a najmä slovenským učiteľom priblížili nemecké duálne vzdelávanie. Na akých pilieroch je postavené?

Duálne vzdelávanie v Nemecku spočíva na dvoch dôležitých pilieroch: tým prvým je praktické vzdelávanie v podnikoch, druhým je teoretická výučba v odborných školách. Popri tom však zohrávajú dôležitú úlohu aj profesijné združenia a obchodné, priemyselné, alebo remeselné komory. Spolu máme v súčasnosti 344 uznaných odborných profesií, ktoré musia byť neustále prispôsobované požiadavkám pracovného trhu.

Žiačky a žiaci začínajú s duálnym vzdelávaním zvyčajne po ukončení 10-ročnej povinnej školskej dochádzky, ale samozrejme, dá sa začať i neskôr – napríklad po maturite. Po ukončení školy sa záujemcovia uchádzajú o vzdelávanie v jednotlivých podnikoch a s úspešnými uchádzačmi sa uzatvorí dohoda o profesijnom vzdelávaní. Budúca odborná škola sa potom vyberá podľa tohto podniku. Rozhodujúca je pritom regionálna príslušnosť podniku k profesijnému združeniu, alebo ku komore.

Dĺžka vzdelávania trvá v priemere 3 roky. Pri mimoriadne schopných žiakoch sa však dá skrátiť aj na dva roky. Toto sa stáva napríklad u žiakov, ktorí už majú ukončenú maturitu, alebo inú odbornú školu, alebo dosahujú počas vzdelávania výnimočné výsledky. Takéto prípady tvoria približne 15 %.

Vzdelávanie v podnikoch prebieha prevažne na bežných pracovných miestach v rámci riadnej práce, to znamená, že je orientované priamo na podnikové pracovné procesy. Týmto sa stáva žiak pre svoj podnik od samého začiatku produktívnym. Z tohto dôvodu dostávajú títo učni od podniku aj plat, čo im zabezpečuje určitú finančnú nezávislosť. Praktická časť vzdelávania v podniku prebieha – v závislosti od odboru a stupňa vzdelávania – v priemere 3-4 dni v týždni.

Odborná škola poskytuje žiakom doplnok teoretických znalostí v danom odbore. Takisto ale aj tu prebieha výučba v dielňach. No a samozrejme sa tu po ukončení povinnej školskej dochádzky ďalej pokračuje i vo všeobecnom vzdelávaní. Žiaci navštevujú odbornú školu 1-2 dni v týždni.

V polovici vzdelávania musia učni zložiť skúšku, aby sa zistila úroveň ich vzdelania. Toto neskôr umožňuje silnejšie sa zamerať na individuálne potreby žiaka tam, kde má rezervy. Na záver vzdelávania sa koná záverečná skúška. Táto prebieha pred skúšobnou komisiou pozostávajúcou z príslušných komôr, podľa centrálne stanovených kritérií.

To teda znamená, že všetci žiaci jedného odboru sú v rámci celej spolkovej krajiny skúšaní z rovnakých úloh a výsledky a záverečné skúšky sú v rámci celého spolku porovnateľné. Po zložení záverečnej skúšky dostanú absolventi tri vysvedčenia: vysvedčenie vzdelávacieho podniku - ako druh pracovného vysvedčenia, vysvedčenie odbornej školy o úrovni dosiahnutej v teórii a záverečné vysvedčenie s výsledkami záverečnej skúšky, ako celkové hodnotenie.

Tento typ prípravy je považovaný za účinné opatrenie na zamestnanie mladých ľudí. Vedie Nemecko štatistiky, koľko percent mladých ľudí uprednostní duálne vzdelávanie pred vysokou školou/univerzitou?

Na úvod treba povedať, že tento systém je nanajvýš úspešný. Nezamestnanosť mladých je v Nemecku podľa najnovších údajov len okolo 7 %. To je v rámci 28 členských krajín EÚ najnižšie číslo. Okrem toho treba podčiarknuť, že nezamestnanosť mladých, ktorí majú ukončené duálne vzdelávanie, je v Nemecku len 5 % a bez ukončenia 20 %.

Podľa najnovších správ Spolkového ministerstva vzdelávania a výskumu o vzdelávaní, sme mali v roku 2014 v Nemecku spolu cca 1,5 milióna vzdelávajúcich sa. Z toho okolo 502 000 v odbornom vzdelávaní a asi 505 000 študentov. Počty mladých ľudí, ktorí sa vydajú cestou odborného vzdelávania a tých, ktorí idú študovať, sú teda zhruba vyvážené. V jednej vekovej kategórii ukončí v priemere 44 % mladých ľudí duálne vzdelávanie. Tri štvrtiny žiakov duálneho vzdelávania toto vzdelávanie aj úspešne ukončí. Pre porovnanie: prerušenie štúdia v bakalárskych študijných programoch je značne vyššie: okolo 28 %.

Každá ekonomika sa vyvíja a prechádza určitými cyklami. O niektoré odbory je v súčasnosti záujem, no o 5 – 10 rokov tieto odbory môžu byť nezaujímavé. Na základe akých podmienok stanovujete počty, o aké odbory je/bude v budúcnosti záujem? Majú žiaci vopred dostatok informácii, pre aký odbor sa rozhodnúť, vedia akú bude mať ich odbor perspektívu v budúcnosti?

V prvom rade mi dovoľte vysvetliť, že ponuku miest v rámci duálneho vzdelávania neustanovuje štát, alebo komory, príp. profesijné združenia, ale samotné podniky podľa ich vlastných potrieb – deje sa tak na úrovni vedenia podniku, alebo odboru personálneho rozvoja. Podľa prognóz individuálnych potrieb podniku sa tento rozhodne, koľko miest má byť vytvorených pre žiakov duálneho vzdelávania. To znamená, že ponuka týchto vzdelávacích miest je regulovaná predovšetkým dopytom podnikov.

Z toho vyplýva aj ďalšia výhoda duálneho vzdelávania: podniky sú oveľa lepšie a rýchlejšie schopné, flexibilne sa prispôsobiť potrebám trhu a predvídať dlhodobejší vývin vo svojej branži. Pokrok technológií a potrieb a s tým spojené zmeny pracovného sveta však – najmä v takých rýchlych časoch ako dnes – nie je možné úplne presne predvídať. Toto patrí k určitým výzvam pri voľbe povolania.

Žiaci v Nemecku majú veľa možností, ako sa zorientovať pri výbere povolania. Už v školách sú informovaní o možných perspektívach do budúcnosti. Práve tie typy škôl, ktoré nevedú k štúdiu na vysokej škole, kladú väčší dôraz na prípravu do pracovného života. Tak existujú napr. predmety, ktoré majú za cieľ informovať o pracovných perspektívach. Podniky, profesijné združenia i komory organizujú tzv. „Projektové dni/týždne“ počas ktorých sa žiaci môžu nájsť práve v tom, čo ich najviac baví. Spomeňme

aj systém duálneho vzdelávania

si pritom napr. na tzv. „Girls Day“, podporovaný Európskou úniou, ktorý má žiačkam priblížiť práve tieto klasické „mužské domény“, akými sú technicky orientované povolania. Popri tom je povinná aj školská prax, počas ktorej žiaci môžu nazrieť do života podniku, ktorý si vyberú.
Žiaci a takisto všetci, ktorí hľadajú možnosti vzdelávania sa môžu obrátiť aj na Spolkovú agentúru pre prácu – bývalý Úrad práce. Táto poradí pri zorientovaní sa na pracovnom trhu a sprostredkuje žiakom a absolventom škôl vzdelávacie ponuky podnikov. Samozrejme, že popri týchto všetkých ponukách je pri plánovaní úspešnej budúcnosti nevyhnutná aj vlastná angažovanosť mladých ľudí.

Nemecký systém duálneho vzdelávania je pevne orientovaný na potreby trhu práce. Ako postupujú „učni“ už aj v pozícii zamestnancov vyškolených pre potreby konkrétnej firmy, keď daný zamestnávateľ skrachuje alebo pristúpi k hromadnému prepúšťaniu. Uplatnia sa učni/absolventi v inej firme? Mali ste aj reálne taký príklad počas hospodárskej krízy, ktorá zasiahla Európu v rokoch 2008 – 2009?
Dôležité je, aby bol takýto vzdelávací vzťah vždy zadefinovaný v Dohode o vzdelávaní. Učeň je potom z právneho hľadiska aj zamestnancom a vzťahuje sa na neho do určitej miery aj ochrana v prípade výpovede a istota vo vzdelávaní. Ak by malo raz ale skutočne prísť k tomu, že podnik zatvoria, tak samozrejme ani toto neponúka dostatočnú ochranu pred stratou zamestnania. Ale aj spomínanú hospodársku krízu uplynulých rokov sa podarilo Nemecku – aj vďaka pozitívnym efektom duálneho vzdelávania – relatívne bez väčších škôd prekonať. K rozsiahlejším zatváraniam podnikov došlo našťastie len výnimočne. Keby sa tak ale malo stať, potom duálny systém vzdelávania vždy ponúka šancu nájsť prácu u iného zamestnávateľa. Pretože záverečné vysvedčenie po úspešnom absolvovaní dokumentuje v rámci celej spolkovej krajiny a nad rámec určitého podniku uznanú profesijnú kvalifikáciu. Z tohto vzdelania teda môžu profitovať aj iní zamestnávatelia. K tomu slúžia popri vzdelaniu na odborných školách aj rozsiahle vzdelávacie programy profesijných združení a komôr. Tieto sa konajú 3-4 týždne v roku a sú zamerané na prípadné odstránenie nedostatkov, ktoré vyplývajú zo špecializácie vzdelávacieho podniku.

Vďaka bezprostrednému kontaktu s praxou majú absolventi duálneho vzdelávania už aj tak veľkú výhodu oproti odborným silám zo vzdelávacích zariadení, ktoré nie sú takto prepojené s podnikmi, pretože získavajú už počas výučby rozsiahle praktické a profesijné skúsenosti. Spravidla tým majú dobré šance na pracovnom trhu, pokiaľ zvažujú zmenu zamestnávateľa či už z osobných, alebo z prevádzkových dôvodov. Spolková agentúra práce ponúka aj rekvalifikačné kurzy a programy ďalšieho vzdelávania. Toto dokonca umožňuje úplne zmeniť svoj odbor. Dokonca je možné takéto vzdelanie v úplne inej branži nadobudnúť opäť v rámci duálneho vzdelávania, pričom toto môže byť práve na základe už existujúcich skúseností skrátené.

Vedie Nemecko štatistiky, či učeň, ktorý úspešne absolvuje duálne vzdelávanie zostáva u konkrétneho zamestnávateľa určitý čas a potom si hľadá prácu v inej firme, alebo ostáva u daného zamestnávateľa roky, tak povediac až do dôchodku?
Štatistiky špeciálne k týmto otázkam, mi žiaľ známe nie sú. Všeobecne sa dá ale povedať, že v Nemecku asi dve tretiny učňov nastúpi do podniku, v ktorom úspešne absolvovali duálne vzdelávanie a pre začiatok tu aj ostávajú pracovať.
Porovnateľné štúdie ukázali, že zamestnanci v Nemecku sú nadpriemerne spokojní so svojou činnosťou a so svojim podnikom sa identifikujú. Solídne vzdelanie v podobe duálneho vzdelávania ponúka pre to dobré predpoklady. Vo všeobecnosti ale v Nemecku – tak ako i inde – stúpajú nároky na flexibilitu zamestnancov a ich schopnosť sa preorientovať. Zamestnania v jedinej firme od vzdelania až po dôchodok, budú zrejme v budúcnosti stále viac výnimkou. Aj v tomto smere má duálny model vzdelávania riešenie: ponúka totiž nadobudnutie schopností, ktoré sú široko využiteľné.

S duálnym vzdelávaním majú zamestnávatelia náklady (pomôcky, mzda, technické vybavenie, a pod.). Prispieva štát zamestnávateľom na realizáciu praktickej výučby učňov vo firmách? V akej výške sa tieto náklady pohybujú na jedného žiaka počas jeho štúdia? Je úhrada nákladov pre firmu daňovo uznateľným nákladom? Čo motivuje firmy k znášaniu týchtoná kladov?
Štát a hospodárska sféra v Nemecku si delia náklady na duálny systém vzdelávania asi na polovicu: verejné výdavky sa pohybujú vo výške zhruba 5,9 mld. €, z toho 3,2 mld. € na odborné školy a 2,7 mld. € na opatrenia v rámci vedenia a usmerňovaní, monitoringu a podpory. Hospodárska sféra sa podieľa celkovými netto nákladmi vo výške cca. 5,6 mld. €.
Štát vynaloží v priemere na jedného učňa cca. 4 100 €. Pre porovnanie: výdavky na žiakov všeobecných škôl sa pohybujú na úrovni cca. 6 500 €, na študentov dokonca okolo 8 100 €. Náklady firmy tvorí z prevažnej časti plat učňa v priemere 650 € mesačne. K tomu treba pripočítať (relatívne nízke) dane a odvody. Asi 76 % týchto nákladov podniku sa amortizuje produktívnym prínosom učňov.
Podniky ale však z duálneho vzdelávania profitujú aj ináč: vyškolenie vlastných ľudí im umožňuje systematický a dlhodobý personálny rozvoj. Stávajú sa tým nezávislejšími od výkyvov na pracovnom trhu. Ale takisto sa tým minimalizuje riziko obsadenia pracovného miesta nesprávnym človekom. Okrem toho sú absolventi duálneho vzdelávania zapracovaní, presne a cielene kvalifikovaní a často ostávajú verní svojmu zamestnávateľovi dlhé roky. Pre toto množstvo dôvodov využívajú možnosť duálneho vzdelávania najmä malé a stredné podniky. Práve tento „stredný stav“ tvorí totiž pilier nemeckého hospodárstva a svoju silu čerpá najmä zo systému duálneho vzdelávania. Náklady firiem na duálne vzdelávanie teda ostávajú prehľadné a na každý pád ich prevažujú práve spomínané výhody – napokon úspech tohto systému hovorí sám za seba. Aj pre štát sa oplatí tieto náklady vynaložiť. Vykompenzuje im ich totiž príjem daní a odvodov, zvýšená produktivita podnikov a ušetrené prostriedky sociálnych systémov, predovšetkým vo forme nízkej nezamestnanosti mladých.

Ako hodnotíte kroky slovenského ministerstva školstva - úsilie oživiť duálne vzdelávanie na Slovensku? Je práve duálne vzdelávanie riešením nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily alebo je potrebné realizovať v slovenskom školstve aj iné kroky?
Zavedenie duálneho systému vzdelávania vo vašej krajine vnímam ako veľmi pozitívny krok! Aby ste totiž váš pôsobivý hospodársky rozvoj natrvalo udržali, potrebuje Slovensko dobre vyškolené odborné pracovné sily – predovšetkým pre svoj silný priemysel, ale nie len tam. Duálny systém vzdelávania je v mojich očiach práve tou správnou cestou. Už teraz totiž pozorujeme v určitých oblastiach nedostatok odborníkov, napríklad v automobilovom priemysle. Tento nedostatok a z neho vyplývajúce problémy, by sa v budúcnosti mohli ešte zhoršiť. Onedlho otvorí na Slovensku brány svojho závodu aj Jaguar Land Rover, ktorý bude potrebovať ďalšie odborné sily a nemožno nespomenúť i dodávateľské firmy. Duálny systém vzdelávania môže rozhodujúcou mierou prispieť k pokrytiu dopytu po týchto odborných silách.
Okrem toho je aj riešením nezamestnanosti mladých. Otvára mladým ľuďom na Slovensku ďalšie perspektívy. Napokon, veď mládež je vždy budúcnosťou každej krajiny. Vláda Slovenskej republiky to vie. Premiér Fico sa sám veľmi intenzívne za tento model vždy zasadzoval. S ministrom školstva Draxlerom vediem o tejto téme úzky dialóg. V Nemecku sa tešíme dobrej bilaterálnej spolupráci so Slovenskom a tieto zámery Slovenska svojimi skúsenosťami aj naďalej radi podporíme. Spoločne so Slovensko-nemeckou obchodnou a priemyselnou komorou je naše veľvyslanectvo pripravené v tejto spolupráci pokračovať.
Na vyriešenie nedostatku odbornej pracovnej sily budú však v budúcnosti potrebné zrejme aj ďalšie kroky. Demografický vývoj sa v budúcich rokoch nedotkne vo zvýšenej miere len Nemecka, ale aj Slovenska. V tejto súvislosti bola v septembri 2015 v Novom Meste nad Váhom ministrom Draxlerom a štátnym tajomníkom Spolkového ministerstva vzdelávania a výskumu Dr. Georgom Schüttem podpísaná Nemecko - slovenská dohoda o spolupráci.
Práve v Novom Meste nad Váhom bol totiž pred nejakým časom odštartovaný pilotný projekt duálneho vzdelávania, na ktorom sa podieľajú niektoré nemecké firmy, ktoré v tomto regióne investovali. Veľmi radi budeme v úzkej a dôvernej spolupráci medzi Nemeckom a Slovenskom v tejto oblasti pokračovať.

Preklad: Katarina Podivinská
veľvyslanectvo SRN
Redakčné spracovanie
Milica Šarmírová
Celý rozhovor nájdete na stránke www.ucn.sk v kategórii Rozhovory.

Zápis detí do prvého ročníka ZŠ sa posunul

Zápis detí do prvého ročníka základných škôl už nebude v januárovom termíne ako doteraz, ale až v apríli. Túto zmenu priniesla novela školského zákona z júna minulého roku. Informuje o tom ministerstvo školstva na svojej webovej stránke. Rodičia či iní zákonní zástupcovia tak tento rok privedú budúcich prvákov na zápis až v období od 1. do 30. apríla.

"Posun o dva a pol mesiaca si vyžiadala prax, keď sa ukázalo, že pre mnohé deti je tento čas významný pre dosiahnutie školskej spôsobilosti," informuje rezort školstva. Ide o súhrn psychických, fyzických a sociálnych schopností, ktorý dieťaťu umožňuje stať sa žiakom a je predpokladom absolvovania výchovno-vzdelávacieho programu základnej školy. "Mal by sa tak znížiť počet detí, u ktorých bol odložený začiatok plnenia povinnej školskej dochádzky," vysvetlilo ministerstvo.

V súvislosti s týmto dochádza aj k ďalšej úprave termínov viacerých úkonov, ktoré nasledujú po zápise. Riaditeľ školy musí po novom rozhodnúť o prijatí dieťaťa do 15. júna a zároveň do 30. júna zaslať zoznam prijatých detí obci, v ktorej majú trvalý pobyt.

Doteraz sa zápis konal v období od 15. januára do 15. februára.

Zdroj: TASR

Ilustračné foto: TASR/Radovan Stoklasa

Stredoškolskí učitelia fyziky sa môžu opäť hlásiť do CERNu

Ilustračné foto: TASR/Henrich Mišovič

Európska organizácia pre jadrový výskumu CERN so sídlom v Ženeve ponúka v roku 2016 trojtýždňový medzinárodný program pre stredoškolských učiteľov fyziky a prírodovedných predmetov (CERN High School Teachers Programme 2016).

Uskutoční sa v čase od 3. do 23. júla 2016 a bude prebiehať v anglickom jazyku. Informoval o tom portál ministerstva školstva.

Učitelia sa môžu uchádzať o účasť prostredníctvom webovej stránky: http://jobs.web.cern.ch/job/11735 do 31. januára 2016.

CERN hradí 2500 CHF na pokrytie cestovných a pobytových nákladov pre vybraných učiteľov z členských štátov CERN. Tento vzdelávací program, ktorý sa koná v CERNe každoročne od roku 1998, je otvorený pre stredoškolských učiteľov prírodovedných predmetov z celého sveta, ktorí majú záujem aktualizovať svoje znalosti z časticovej fyziky a súvisiacich predmetov a technológií.

Všetky informácie o CERN HST programe môžu záujemcovia nájsť na webovej stránke HST http://hst.web.cern.ch.

Zdroj: MŠVVaŠ SR

Dotačné zmluvy pre vysoké školy

Vysoké školy od decembra minulého roka vedia, s akými finančnými prostriedkami od štátu môžu na tento rok počítať. Minister školstva totiž v decembri podpísal rozpis dotácie vysokých škôl na rok 2016 a ministerstvo poslalo dotačné zmluvy vysokým školám.

Po tom, ako sa rektori v ostatných rokoch pravidelne sťažovali na neskorú prípravu dotačných zmlúv, tak tentokrát zmluvy dostali ešte pred začiatkom rozpočtového roka. Na vysoké školy poputuje v roku 2016 finančná čiastka vo výške 451 235 920 eur, z ktorých bude 247 169 936 eur v podobe dotácie na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov, 149 025 389 eur vo forme dotácie na výskumnú, vývojovú alebo umeleckú činnosť a na sociálnu podporu študentov je vyčlenených 53 540 595 eur.

Okrem toho ministerstvo pokračuje vo financovaní Národného štipendijného programu, podpory akademickej siete SANET, činnosti Akreditačnej komisie a reprezentácií vysokých škôl. V tomto roku budú mať vysoké školy k dispozícii aj väčší objem peňazí cez grantový systém: „Suma peňazí, ktorou má budúci rok disponovať Agentúra pre podporu výskumu a vývoja (APVV) je zatiaľ navýšená o tri milióny. Z vnútorných zdrojov sme schopní navýšiť ju aj ďalej, pravdepodobne až o 9 miliónov eur," povedal minister Draxler.

Dotácia na rok 2016 silnejšie ako po minulé roky zohľadní kvalitu vysokých škôl. Spolu 58 miliónov eur, teda takmer polovica zo sumy, ktorú vysoké školy dostávajú na výskum (137 miliónov eur), sa rozdelí podľa hodnotenia v komplexnej akreditácii. A to s vyššou váhou pre dobre hodnotené školy ako v minulosti. O vyjadrenie k metodike rozpisu dotácie vysokých škôl boli požiadané aj orgány reprezentácie vysokých škôl, ktoré mali možnosť tak urobiť do 6. decembra.

„Mrzí ma, že celý proces zdržiavala Študentská rada vysokých škôl, ktorá s nami na rozdiel od Rady vysokých škôl a Slovenskej rektorskej konferencie v podstate odmietala komunikovať," povedal minister. Ako dodal, je rád, že aj napriek tomu dostali vysoké školy dotačné zmluvy včas.

Zdroj: MŠVVaŠ SR

Ilustračné foto: TASR/Henrich Mišovič

S podporou štátu pôjdu na lyžiarske výcviky tisícky detí

Podpora lyžiarskych zájazdov a škôl v prírode pre deti zo strany štátu prinesie podľa premiéra SR Roberta Fica v tomto roku do cestovného ruchu stovky tisíc prenocovaní. Potvrdil to 14. januára 2016 v lyžiarskom stredisku Ždiar – Strednica pod Belianskymi Tatrami, kde sa bol spolu s ministrom školstva Jurajom Draxlerom pozrieť na to, ako deťom lyžiarsky kurz na svahu ide.

„Toto opatrenie podľa prvých vyjadrení prinieslo úspech, pretože my sme vynaložili taký objem peňazí na bezplatné lyžiarske kurzy a školy v prírode, ktorý prinesie 800.000 prenocovaní v našich slovenských rekreačných zariadeniach," zdôraznil Fico. Prvým cieľom tohto opatrenia bolo podporiť rodiny, ktoré si podobné kurzy nemôžu dovoliť. Cieľom štátu je aj vďaka nemu deti dostať viac do prírody a zároveň podporiť cestovný ruch.

Prevádzkovateľ strediska v Ždiari premiérovi potvrdil, že aj vďaka podpore lyžiarskych kurzov sa tu budú môcť deti učiť lyžovať počas celej sezóny.

V tomto roku tisíce detí

Lyžiarske kurzy a školu v prírode by aj vďaka tomuto opatreniu malo navštíviť v tomto roku okolo 160 tisíc detí z celého Slovenska. „Celková suma, ktorú takto nalejeme do cestovného ruchu a ktorá sa aj vráti naspäť cez dane, sa pohybuje na úrovni 20 miliónov eur. Nepovažujeme to za jednorazové opatrenie, pretože v ňom vidíme obrovský prínos pre cestovný ruch. Pokiaľ budeme mať šancu pokračovať, tak bude určite pokračovať aj na budúci rok," zdôraznil Fico. Výška príspevku na lyžiarsky výcvik pre každé dieťa, ktoré bude mať o neho záujem, je 150 eur, na školu v prípade štát prispieva 100 eur. Táto suma podľa premiéra postačuje na zabezpečenie päťdňového pobytu pre deti zo základných a stredných škôl.

Úspešný projekt

„O tomto opatrení sme hovorili už dávno, to nevzniklo dnes, je súčasťou druhého sociálneho balíka, ktorý sme schvaľovali už pred dvoma rokmi. Ak sme niečo urobili a funguje to, tak máme právo o tom aj hovoriť. Funguje to, tento projekt je úspešný a bude to pokračovať ďalej, ak budeme opäť vo vláde," reagoval premiér na kritiku opozície, že vláda s týmto opatrením prichádza tesne pred voľbami.

Deti zo školy vo Vranove nad Topľou počas rozcvičky na svahu v Ždiari. ***Foto: TASR/Adriána Hudecová***

Na snímke premiér Robert Fico počas rozhovoru.

Foto: TASR/Adriána Hudecová

Spokojné sú aj strediská

Dotáciu na lyžiarske kurzy si veľmi pochvaľuje aj šéf lyžiarskeho strediska Ždiar – Strednica Marián Bekeš. „V minulosti sem z jednej školy prichádzalo okolo 25 detí, dnes je to priemerne 50 detí, z gymnázia vo Vranove nad Topľou prišlo tento týždeň dokonca 93 žiakov, takže to veľmi pomohlo. Čo sa týka ďalších objednávok, je jasné, že budeme mať podstatne viac detí ako v minulosti. Momentálne už máme ďalších asi 20 škôl objednaných," konštatoval Bekeš. Podľa neho to menšie strediská síce nezachráni, no pomôže im to a zároveň táto dotácia podporí aj ubytovanie v penziónoch a obrat v stravovacích zariadeniach. Toto ždiarske stredisko disponuje rôznymi typmi zjazdoviek, preto je vhodné pre výučbu žiakov začiatočníkov i pokročilejších. „Dnes tu máme školy z Vranova nad Topľou, Lučenca či z Kútov, na budúci týždeň máme objednaný Trebišov či Banskú Bystricu," dodal Bekeš s tým, že kurzy trvajú päť až šesť dní.

„Riaditelia dlhé roky zápasili s tým, či vôbec budú môcť urobiť lyžiarsky zájazd pre svojich žiakov. Teraz má túto možnosť naozaj každý, kto chce.

Školy v tejto chvíli vo väčšine prípadov už majú finančné prostriedky na svojich účtoch, je to veľmi flexibilný systém, dostali to v rámci zálohových platieb, keď sme posielali normatívne príspevky," dodal Draxler. Toto opatrenie podľa neho zároveň pomáha vyrovnávať sociálne rozdiely a sceľovať kolektívy.

„Ako učiteľ telesnej výchovy túto vec veľmi schvaľujem, pretože tých 150 eur určite pomohlo žiakom, ktorí si predtým nemohli dovoliť lyžiarske kurzy. Skupiny záujemcov sa určite zväčšili," uzavrel učiteľ z Michaloviec Bartolomej Petro.

Zdroj: TASR

NÁKUPNÝ PORTÁL
šitý priamo pre potreby škôl

Nová platforma určená pre realizáciu menších nákupov IT technológií pre školy!

Nový portál Nákupy pre školy je určený pre všetky typy škôl. Od predškolských zariadení, cez základné školy, všetky typy stredných a až po vysoké školy. Obsah portálu je rozdelený na tovarové položky, služby a nechýba ani digitálny vzdelávací obsah. Využite aj vy špecifiká tohto nového portálu, ktorými sú hlavne samotný obsah, mimoriadne priaznivá cenová hladina ponúkaných produktov/služieb, použitie je zjednodušené na maximálnu možnú mieru a dostupnosť portálu je na všetkých dostupných platformách. Neváhajte a kliknite na www.nakupypreskoly.sk

Jednoduchosť obsluhy | Jednoduchosť nákupného procesu | Pre všetky typy škôl | Exkluzívny obsah | Priaznivá cenová hladina

MYSLÍME O KROK VPRED

infokomunikácie | softvér | outsourcing | cloud

DATALAN

Nákupný portál šitý priamo pre potreby škôl

Prinášame nový portál pre všetky typy školských zariadení. Portál je určený pre každú školu v systéme regionálneho školstva v rámci SR. Tovar je vyberaný tak, aby si v ňom vedeli vybrať všetky typy školských zariadení od škôlok, cez základné a stredné až po špeciálne školy, školy umelecké atď. Pre všetky tieto školy sú pripravené jednotlivé tovarové balíky.

Pre koho je nákupný portál pre školy určený?

Pre školy, ktoré už majú tabletovú učebňu:
Vhodné na doplnenie počtu tabletov v triede, resp. na vybudovanie novej učebne.

- Základné položky: Tablet Galaxy Note 10.1 (WiFi, 16G, obal) s nekonečnou licenciou Samsung school v1.6
- Voliteľné položky: Nabíjací vozík na 30 tabletov

Školy, ktoré nemajú tabletovú učebňu:
Vhodné na vybudovanie kompletne novej tabletovej učebne.

- Tablety – 25ks/učebňu. (24 žiackych a 1 učiteľský tablet) – odporúčaný počet. V závislosti na množstvo žiakov v triede, resp. iných faktoroch môže variovať
- Zobrazovacie zariadenie s možnosťou interaktívneho ovládania, umiestnenie na polohovateľnom stojane (najmä pre rôzne potreby výškového nastavenia pre rôzne ročníky najmä na základných školách)
- Manažovací softvér – na manažment triedy/vyučovacieho procesu a samotných zariadení
- Prenosný počítač – primárne na ovládanie interaktívnej vrstvy zobrazovacieho zariadenia a sekundárne ako nástroj na prípravu výučbového obsahu pre učiteľa

Základné komponenty riešenia

- Tablety – (x žiackych a 1 učiteľský tablet)
- Zobrazovacie zariadenie s možnosťou interaktívneho ovládania, umiestnenie na polohovateľnom stojane (najmä pre rôzne potreby výškového nastavenia pre rôzne ročníky najmä na základných školách)
- Manažovací softvér – na manažment triedy/vyučovacieho procesu a samotných zariadení
- Prenosný počítač – primárne na ovládanie interaktívnej vrstvy zobrazovacieho zariadenia a sekundárne ako nástroj na prípravu výučbového obsahu pre učiteľa
- Pomocné komponenty – WiFi prístupový bod
- Nabíjací kontajner/vozík – uzamykateľný s možnosťou súčasného nabíjania všetkých tabletov v učebni

Kľúčovým komponentom riešenia sú samotné tablety. Vzhľadom na ich špecifické použitie a veľké požiadavky na odolnosť, užívateľskú prívetivosť a jednoduchosť ovládania tablety spĺňajú nasledovné vlastnosti:

- veľkosť uhlopriečky min 9" - dôležité pre prácu s aplikáciami a dokumentami a pre zobrazenie viacerých okien naraz na jednej obrazovke
- hmotnosť do 500g (najmä s ohľadom na najmenších používateľov)
- vhodný obal ktorý okrem ochrany pred poškodením umožňuje aj polohovanie v 3 základných polohách vhodných pre písaniea čítanie
- integrované „inteligentné“ pero umožňujúce písanie rukou, rozlišujúce dynamiku písaného textu, rozpoznávanie písaného písma a funkciu ovládania vybraných aplikácií priamo pomocou pera.

Tieto rýchle aplikácie musia umožňovať minimálne nasledovné funkcie:

- nástroj na jednoduché a rýchle písanie poznámok umožňujúci vkladanie textových, obrazových ako aj rukou písaných komponentov do jedného celku

Manažovací softvér najmä pre manažment triedy, t.j. vyučovacieho procesu, sa ukazuje ako nevyhnutný komponent riešenia. Po skúsenostiach z minulých implementácií sa javí ako nevyhnutné, aby tento softvér umožňoval nasledovné:

- plná kontrola nad tabletmi, vnútenie obsahu, obmedzenie aplikácií, zdieľanie obrazovky, atď.
- funkcionalita manažmentu výučbového procesu – práca v skupinách, testy, separátne úlohy, vyhodnocovanie, atď.
- Zdieľanie a výučbové nástroje: otvorenie triedy, prizvanie študenta, zamknutie a odomknutie aplikácií, a obrazovky, uzamknutie panela nástrojov, testovanie, online hodnotenie žiaka
- Zdieľanie anotácií výučbového kontentu
- Vlastná knižnica výučbového kontentu
- Kvíz, test, online vyhodnocovanie
- Učiteľ komunikuje so žiakmi pomocou tabletu.
- Plná integrácia so zobrazovacím zariadením s plnou interaktivitou

Kliknite na:
www.nakupypreskoly.sk
a realizujte menšie nákupy IT technológií pre svoju školu.
www.datalan.sk

DATALAN

Keď je žiak ochotný prevziať

Spojená škola na Letnej ulici v Poprade si začala písať svoj príbeh v roku 2003, kedy dostal zelenú autorský projekt Tatranskej alternatívnej školy (TAŠ). Na návrh zriaďovateľa mesta Poprad boli zaradené do siete dve, činnosťou prepojené školy - základná škola s materskou školou (ďalej len ZŠ s MŠ) a základná umelecká škola (ďalej len ZUŠ). V roku 2007 boli školy presťahované na iné sídlisko (na Juh III zo sídliska Západ). Na jednej strane to školám prospelo, lebo získali priestor pre fungovanie pod jednou strechou, ale na druhej strane im to neprospelo, lebo prišli o mnoho žiakov.

Odstúpením pani riaditeľky ZŠ s MŠ v roku 2009 došlo k situácii, ktorá mohla toto niekoľkoročné úsilie postupne aj zmariť. A tak začala PaedDr. Viera Grohová - vtedy ešte ako riaditeľka ZUŠ hľadať možnosti, ako by mohli tieto školy v budúcnosti nielen fungovať, ale aj kvalitatívne inak spolupracovať. Pani riaditeľka prešla výberovým konaním a jej menovaním zriaďovateľ podporil víziu rozvoja školy s celodennou starostlivosťou - Spojenej školy.

V troch školách pod jednou strechou sa predpoludním dieťa či žiak mohli vzdelávať, najprv v materskej a potom v základnej škole a popoludní sa mohli tvorivo a umelecky realizovať v ZUŠ. Princípom jej fungovania bolo, že každý žiak bol aj žiakom ZUŠ a na základe nadania navštevoval jeden zo štyroch umeleckých odborov. Činnosťou v ZUŠ riaditeľka a pedagógovia chceli, vychádzajúc z teórie H. Gardnera, podporovať u detí a žiakov rozvoj jednotlivých typov inteligencie.

Zásadný význam prepojenia činností škôl spočíval v tom, povedané slovami Platóna - využiť „umenie ako nástroj pre prípravu srdca na vládu rozumu.“ O netradičnom prístupe k výučbe a výchove dieťaťa a žiaka, na čo sa kladie dôraz, o prístupoch, o rozvoji potenciálu žiaka, ale aj o reakciách učiteľov a rodičov na koncepciu a víziách do budúcnosti nám porozprávala riaditeľka Spojenej školy na Letnej v Poprade PaedDr. Viera Grohová.

Riaditeľka Spojenej školy na Letnej v Poprade PaedDr. Viera Grohová.

Kedy vznikla myšlienka projektu Škola pre každého – škola na každý deň?

Mali sme pocit, že z roka na rok rastie množstvo rôznych úkonov, ktoré sú na školu kladené zvonka (od zriaďovateľa, ministerstva, iných organizácií...). Cítili sme, že takáto práca nás oberá o energiu, a preto sme sa rozhodli zvrátiť tento stav. Jednou z možností, ako získať čas aj priestor pre zmenu sme videli cez realizáciu experimentálneho overovania projektu. Ten poskytuje škole po schválení ministerstvom školstva čas aj podmienky, aby si tvorila svoj program na základe ňou pomenovaných cieľov. Využili sme túto možnosť a napísali projekt s názvom Škola pre každého – škola na každý deň. Naším cieľom bolo overiť, či sa vplyv premyslenej a cielenej celodennej starostlivosti o deti v MŠ a žiakov v ZŠ a ZUŠ, s využitím inovačného edukačného programu ITV a metódy kritického myslenia, odrazí na zvyšovaní školskej úspešnosti žiakov a či ovplyvní rozvoj ich osobných a sociálnych spôsobilostí (kompetencií). Názvom sme chceli povedať, že rešpektujeme nielen jedinečnosť každého dieťaťa a jeho právo na inkluzívne vzdelávanie, ale mu aj ponúkame možnosť nastaviť si vlastné ciele a aktivity podľa ním pomenovaných potrieb a hodnôt, aby žil svoj každodenný školský život podľa svojich predstáv (svojich skrytých hodnôt). Našou víziou bolo vybudovať pre dieťa zo školy miesto slúžiace pre jeho všestranný osobnostný (nie špecializovať sa!) rast. Škola je predsa živý systém a nie firma s normami! Boli sme presvedčení, že k pozitívnemu rozvoju dieťaťa sa pridruží aj zlepšenie v dosahovaných výsledkoch.

IFoto: archív SŠ

Súčasťou Spojenej školy na Letnej ulici v Poprade sú aj školský klub detí a centrum voľného času

Na čo ste kládli dôraz?

Na zadefinovanie princípov, na ktorých budeme stáť. Prvým princípom nášho fungovania sa stalo dieťa a jeho identita a druhým starostlivosť o rozvoj jeho potenciálu. Začali sme hľadaním odpovede na otázku, čo znamená urobiť „všetko“ pre dieťa a ako to urobiť, ako sme s obľubou o svojej práci hovorili. Prišli sme na to, že urobiť pre dieťa „všetko“ znamená urobiť to, čo potrebuje nám zverené dieťa a náš žiak. Život v škole musí byť postavený práve na jeho hodnotách – skrytých potrebách. Túto úlohu sme sa rozhodli riešiť v MŠ i v ZŠ. V MŠ pomocou projektu pod názvom IVKO. Úlohou tímu učiteliek MŠ, ZŠ aj ZUŠ v spolupráci s psychologičkami bolo realizovať dlhodobé pozorovanie detí predškolského veku a vypracovať profilové portfólio, ktorým by získala škola i rodič potrebné informácie o dieťati ešte pred vstupom do ZŠ. Malo nám to pomôcť identifikovať vopred nielen deti s intelektovým nadaním, ale aj deti, ktorých život sprevádzajú rôzne hendikepy. Zároveň sme získali aj nástroj, ako rozdeliť deti do skupín a umožnili sme deťom spoznať pani učiteľku, ktorá ich bude v ZŠ viesť.

Ako uplatňujete tieto prístupy v základnej škole?

Na poznávanie hodnôt žiakov 2. stupňa používame už druhý rok diagnostický model OZ Školský network. Podrobná správa nám poskytuje informácie o tom, ako vnímajú súčasné fungovanie školy žiaci, pedagógovia aj rodičia, akú by ju chceli mať a či sme ako škola skutočne miestom pre zabezpečenie ich osobnostného rastu, či stojíme na ich hodnotách a sme miestom rozvíjajúcim ich vyššie potreby.

Čo tvorí obsah druhého princípu fungovania, teda rozvoj potenciálu dieťaťa - žiaka?

za svoje učenie zodpovednosť

Tu sme sa poriadne potrápili, lebo množstvo informácií, záverov výskumov je enormný. Rozhodli sme sa zjednotiť používané pojmy a zjednodušiť popis procesov z didaktickej stránky. Výsledkom sa stalo kurikulum postavené na systematickom rozvoji čitateľskej gramotnosti ako základnej gramotnosti potrebnej pre rozvoj ostatných gramotností. Text (funguje vo všetkých predmetoch i v umení) a prácu s ním v procese edukácie sme použili ako univerzálny nástroj vzdelávania. Premyslený postup edukácie opretý o konštruktivizmus, rešpektujúci rozvoj psychických funkcií s využitím kognitívno-komunikačného modelu riadenia bola cesta, ktorej očakávaným výsledkom boli kvalitatívne zmeny v rozvoji (v postojoch) žiaka prejavujúce sa ochotou prevziať za svoje učenie zodpovednosť – nadobudnuté kompetencie.

Žiaci Spojenej školy na Letnej ulici v Poprad počas vyučovania

Ako zareagovali na takýto spôsob výučby žiaci?

Výsledky dosahované žiakmi v jednotlivých rokoch a v predmetoch svedčia o ich postupnom zlepšovaní. Na základe prakticky odučených hodín aj 2-ročného akčného výskumu môžeme povedať, že na takýto spôsob výučby reagujú vyjadreniami "väčšinu učiteľov mám rád" a "chcem dosiahnuť dobré výsledky". Tým potvrdili, že požívané postupy učiteľov oceňujú a vážia si, že sa môžu učiť „inak". Vyjadrenie "vyučovanie inak" používajú pri argumentácii, keď hovoria kladne o spomenutého vzťahu k škole.

Z uvedeného vyplýva, že takto realizovaná výučba sa pozitívne odráža v školskej úspešnosti žiakov i v pozitívnom vzťahu žiakov k škole (do školy chodím vtedy rád, keď sa stretávam s učiteľmi, ktorých mám rád). Pozitívne vnímajú rozvoj školy aj rodičia. Záujem o našu školu rastie. Dnes máme v ZŠ 430, v MŠ 97 a v ZUŠ 902 žiakov. Spolu 1429.

Čo hovoria na tento proces učitelia?

Nastúpiť do vlaku tohto procesu znamenalo, že doň vstúpia a nájdu si svoje miesto všetci učitelia (MŠ, ZŠ i ZUŠ), lebo len tak dôjde do svojho cieľa. Dnes hovoria, že majú chuť pokračovať a na základe diagnostiky tvoria zdravý vitálny kolektív. Oceňujú proces, ktorým prešli. Príprava bola, ako hovoria, náročnejšia, ale učí sa im ľahšie, lebo sú lepšie vzťahy a rastie zodpovednosť žiakov za učenie. Počas piatich rokov sa vzdelávali, radili, učili spolupracovať.

Museli obetovať viac dní z prázdnin, svoj voľný čas, aby videli, ako školy fungujú aj v zahraničí. Tvorili pedagogickú dokumentáciu a učebné zdroje. Uvedomili si, že takýto manuál – ako pomôcku pre učiteľa nemôže tvoriť ani ministerstvo, ani ŠPÚ a ani výučba nemôže byť postavená na použití nejakého pracovného listu stiahnutého z webovej stránky. Dnes majú v rukách neoceniteľnú hodnotu – sprievodcu riadenia procesu rastu svojho žiaka, ktorý na základe ich dizajnovania získava zručnosť pracovať a využívať učebné stratégie pre svoj ďalší rozvoj.

Aké sú plány do budúcnosti?

Inšpirovali sme sa zahraničím, kde za hlavný nástroj pre rozvoj používajú komunikáciu a vzájomnú výmenu skúseností.

Pri príležitosti ukončenia nášho projektu sme v októbri 2015 realizovali celoslovenskú konferenciu s medzinárodnou účasťou s rovnomenným názvom ako náš projekt. Oslovili sme riaditeľov škôl zo Slovenska a pozvali zástupcov z Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity i zástupcov zo ZŠ z Plzne a zo Súkromnej ZŠ Pramínek z Brna, s ktorými naša škola spolupracuje.

Dňa 15. októbra 2015 sme privítali 64 účastníkov, ktorí prišli k nám na základe vlastného rozhodnutia a preto, že ich náš projekt a program oslovil. Takto sme ukončili jednu etapu a vnímame, že ďalšia sa pred nami otvára. Chceme pozvať iné pedagogické kolektívy k spolupráci v oblasti rozvoja školy. Zozbierané odpovede účastníkov konferencie v nám hovoria, že o podobný autonómny rozvoj školy má záujem veľa škôl. Pedagógovia, ktorí viac ako budovu vidia v škole deti, cítia, že nestačí, ak škola funguje len administratívne a je pripravená na inšpekcie. Lebo škola, ak má odpovedať na potreby detí, musí byť plná energie, nápadov i radosti. A teda vitálna!

Popradský plán teraz potrebuje podporu jednak akademickej obce – pedagogických fakúlt, aby bol neustále vylepšovaný a ministerstva školstva, aby bol udržateľný. Bolo by motivujúce, keby sa rozhodlo morálne aj finančne podporiť vysoké školy podieľajúce sa na evalvácii programu Popradský plán, ale aj desiatky tých škôl, ktoré majú záujem o jeho implementáciu. Bol by to jasne vyslaný signál pedagógom, že aj v školstve má zmysel snažiť sa o niečo prelomové, že sa dá niečo cenné dosiahnuť a že ľady nášho zvitálňovania školstva sa konečne prelomili.

Milica Šarmírová

Spojená škola na Letnej ulici v Poprade sa skladá z materskej, základnej a základnej umeleckej školy. Okrem toho sú jej súčasťami aj školský klub detí a centrum voľného času. Vďaka tomu môže svojim deťom a žiakom zabezpečiť celodennú starostlivosť a taktiež aj všestranný rozvoj osobnosti. Filozofia školy je postavená na dvoch princípoch – prvý je na spoznávanie detí a žiakov a spoločné odkrývanie ich identity a hodnôt a druhým komplexnosť prístupu pri rozvoji potenciálu dieťaťa či žiaka. Výnimočnou črtou školy je, že svojím prístupom k deťom a žiakom je skutočne škola pre každého. Svojím inkluzívnym prístupom je otvorená aj pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. „Sme tak škola reagujúca na potreby žiakov, rodičov a spoločnosti a smerujúca k tomu, aby každé dieťa malo šancu objaviť vo svojom vnútri bohatstvá, rozvíjať ich a podeliť sa o ne s inými. Veď čo môžeme ponúknuť žiakom viac, ako dobre organizované spoločenstvo, v ktorom všetci členovia rastú a sú jeden pre druhého prínosom," zhodnotila riaditeľka PaedDr. V. Grohová. A čo je dôležité experiment podporil aj zriaďovateľ školy – mesto Poprad.

TÉMA DŇA

S PETROM BIELIKOM

www.ta3.com

TA3 SPRAVODAJSKÁ TELEVÍZIA

BUĎTE S NAMI
O KROK VPRED
BIZNIS
S DANIELOU PIRŠELOVOU
STREDA
20:45
REPRÍZA:
ŠTVRTOK 12:45
PIATOK 16:45
TA3
SPRAVODAJSKÁ TELEVÍZIA

Rezortný informačný systém

Rezortný informačný systém (RIS) Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR) zabezpečuje aktuálnosť, dostupnosť a presnosť údajov. Na ich základe je možné vykonávať rozhodnutia. Výhody prináša ministerstvu a školám. Školy získajú možnosť jednoduchej kontroly vlastných vykázaných dát na webovej stránke ministerstva. Financovanie škôl bude transparentnejšie a efektívnejšie. Ing. Róbert Suja je poradca štátnej tajomníčky a v priebehu posledného roka bol zodpovedný za prevádzku a rozvoj Rezortného informačného systému. Učiteľským novinám poskytol zaujímavý rozhovor o rozvoji a fungovaní systému.

Poradca štátnej tajomníčky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Ing. Róbert Suja bol priebehu posledného roka zodpovedný za prevádzku a rozvoj Rezortného informačného systému.

Aké sú hlavné dôvody spustenia RIS?

Keby som to mal zhrnúť tak základné dôvody sú aktuálnosť, dostupnosť a presnosť údajov. Prvotné dôvody spustenia RIS boli definované ešte v roku 2008 a viac-menej pretrvávajú dodnes. Riadenie regionálneho školstva je pomerne náročný komplexný proces s množstvom rôznych vstupov a rôznorodých požiadaviek. Z toho pramení silná potreba dostupnosti kvalitných údajov a podkladov, na základe ktorých je možné vykonávať rozhodnutia. Práve aktuálnosť údajov a ich dostupnosť boli vážnym problémom, nakoľko proces zberu, aktualizácie a spracovania údajov bol a z časti ešte stále je postavený na rôznych špecializovaných výkazoch. Navyše rezort školstva nedisponoval ani jednotkovými údajmi zo škôl,ale iba agregovanými číslami za jednotlivé školy a školské zariadenia.

Čo je myslené pod pojmom jednotkové údaje?

Pre vysvetlenie pod pojmom jednotkové údaje rozumiem jednoznačne identifikovateľné a nezameniteľné údaje, ktoré vieme jednoznačne priradiť fyzickej osobe alebo subjektu. Uvediem príklad, pre normatívne financovanie používame agregované dáta za jednotlivé školy, ktoré získavame pomocou EDUZBERU. EDUZBER poskytuje zozbierané údaje v agregovanej forme čo poskytuje priestor pre prípadnú chybovosť, zároveň neposkytuje detailný popis o skutočných počtoch žiakov na školách či už k 30.septembru alebo priebežne počas roka. Tým pádom pokiaľ nám nejaká napríklad stredná škola v septembri medzi prvákmi eviduje žiaka menom Robert Sujaa iná stredná škola eviduje toho istého žiaka, my sme doposiaľ nemali nástroj na jeho identifikáciu. Reporty pre financovanie boli iba vo forme agregovaných čísel škola 1 - 183 prvákov a škola 2 – 155, pričom sme postrádali kontrolu duplicít. Reportovaním až na úroveň jednotkových dát eliminujeme uvedený problém ako aj ďalšie problémy spojené s nejednoznačnou identifikáciou. Získame podrobný prehľad o deťoch, žiakoch, poslucháčoch a zamestnancoch v rezorte školstva.

Mohli by ste v skratke popísať princíp fungovania RIS?

Zber a aktualizácia údajov v školskom roku 2015/16 sa týka škôl zaradených do siete škôl SR bez ohľadu na ich právnu subjektivitu alebo zriaďovateľa. Zber prebehol začiatkom školského roka a odvtedy sa vykonáva pravidelná aktualizácia na mesačnej báze. Jednotlivé školy a školské zariadenia zasielajú údaje prostredníctvom svojich školských informačných systémov priamo do RIS na základe inštrukcií v rámci školských informačných systémov. Samotná komunikácia medzi školskými informačnými systémami a serverom RIS je šifrovaná, odoslanie údajov zo ŠIS je možné len na základe znalosti identifikátora EDUID školy a k nemu priradeného hesla, ktoré boli distribuované ešte začiatkom septembra pred zberom. V prípade, že škola nedisponovala školským informačným systémom, mohla si ho v základnej verzii bezplatne nainštalovať. Celý proces zberu a aktualizácie sme sa snažili urobiť jednoznačne definovaný, priamočiary a užívateľsky komfortný. Tu by som sa chcel zvlášť poďakovať za ústretovosť súčasným poskytovateľom školských informačných systémov, ktorí boli veľmi ústretoví a prejavili vysokú mieru nasadenia pri spolupráci. Bez nich by sme spomínanú mieru užívateľského komfortu pri zbere dát určite nedosiahli. Aby som sa vrátil k samotnému popisu fungovania, tak po prijatí údajov do centrálneho registra je každej osobe pridelený bezvýznamový identifikátor – EDUID. EDUID je jednoznačný a jedinečný identifikátor v rezorte školstva pod ktorým sa budú viesť všetky údaje o jeho majiteľovi počas celého jeho „životného cyklu“ v rámci školstva. Príklad pokiaľ je EUDID pridelené dieťaťu v materskej škole tak tým istým EDUID skončí aj vysokú školu a všetky údaje o ňom sú chronologicky zaznamenané.

Nemôže nastať situácia, že jednému žiakovi bude pridelené EDUID dvakrát, prípadne viacerí žiaci budú mať totožné EDUID?

Aby sme predišli prípadnej duplicite pri zaslaných údajov osôb je u každej osobyvykonané stotožnenie voči registru fyzických osôb tak, aby sme zabezpečili jednoznačnúidentifikáciu. Pokiaľ došlo k zhode údajov,tak pre takéto osoby je nastavená pravidelná aktualizácia údajov z registra fyzických osôb na základe medzirezortnej dohody s ministerstvom vnútra. Pokiaľ nedošlo k zhode údajov, takáto osoba vystupuje ako nestotožnená osoba a musí dôjsť k oprave a opätovnému stotožneniu osoby voči registru fyzických osôb.

Čo sú hlavné prínosy RIS pre rezort školstva ako aj pre samotné školy?

Pre samotné ministerstvo vyplýva z RIS široká škála benefitov. Ako som už spomenul je to najmä prístup k jednotkovým údajom. Je definovaná centralizovaná správa údajovej základne, najmä číselníkov, registrov a klasifikácií, čo vytvorí predpoklady pre jednotnú interpretáciu vykazovaných údajov, ich vzájomné prepájanie a následné analytické vyhodnotenie. Údaje budú uchovávané aj historicky, t.j. je možné sledovať vývoj určitého žiaka a jeho vzťahov v rámci časovej osi. Systém by mal umožniť vykonanie analýzpodľa aktuálnych požiadaviek. V blízkej budúcnosti by mala začať využívať údaje z RIS aj Školská štátna inšpekcia a následne by sa malo používanie ďalej rozširovať plošne cez rezort, napríklad pre NÚCEM evidencia detí, žiakov, poslucháčov a výsledkov vzdelávania – Test 5, Test 9, Maturita. Zároveň rezort školstva získa prepojením na register fyzických osôb prehľad o predpokladaných počtoch detí a žiakov v jednotkovej forme, čím by sa mohlo v budúcnosti predísť prípadom, že dieťa nenastúpi školskú dochádzku.

A pre samotné školy?

Z pohľadu škôl dôjde k zníženiu administratívnej záťaže, kde časť reportov a štatistík by sa malo dať generovať priamo zo systému a nahradiť zber údajov realizovaný v súčasnom stave. Školy získajú možnosť jednoduchej kontroly vlastných vykázaných dát na webovej stránke ministerstva. Financovanie škôl bude transparentnejšie a efektívnejšie. Rozsah prínosov pre samotné školy v priamej väzbe na RIS sa priebežne

umožňuje lepšiu transparentnosť

definuje, lebo je nutné brať do úvahy rôznorodosť technických systémov na školách, ako aj rôzne ďalšie limity ako napríklad zákon na ochranu osobných údajov.

Sú aj nejaké iné prínosy?

Ešte by som chcel spomenúť dôležitosť zozbieraných dát pre oblasť výskumu v oblasti školstva. V zahraničí najmä vo vyspelejších štátoch kde máju podobné systémy už dlhšie obdobie dochádza k aktívnemu využívaniu údajov pri návrhoch a tvorbe politík. Systém zberu údajov umožňuje chronologicky sledovať a zaznamenávať pokrok pri implementácií navrhnutých politík a tým získavať veľmi relevantnú spätnú väzbu takmer v reálnom čase.

Spomenuli ste využitie podobných systémov vo svete. Vedeli by ste nám popísať podobný systém prípadne porovnať RIS voči takýmto systémom v iných krajinách?

Nedávno som sa zúčastnil pracovného stretnutia krajín OECD k informačným systémom v školstve, ktoré sa tak ako náš RIS venujú primárne zberu a aktualizácií údajov. Môžem povedať, že tie najlepšie krajiny ako USA, UK, Nemecko alebo Estónsko sú v tejto chvíli vo vývoji alebo lepšie povedané v prevádzke pred nami. Estónsky systém bol spustený niekedy v roku 2005 a charakterizuje ho vysoká naviazanosť a prepojenosť na iné systémy egovernmentu. Na druhej strane sú systémy ako napríklad v USA alebo UK , ktoré sú vysoko autonómne. Náš RIS sa asi najviac podobá na írsky systém, ktorý zhodou okolností začal s aktívnymi zbermi iba v nedávnom období. Vo všeobecnosti, keby som zhodnotil súčasný stav RIS, tak by som ho zaradil niekam mierne pod priemer krajín OECD. Zároveň verím, keby sa nám podarilo udržať tempo rozvoja aké bolo posledný rok, tak sa nad priemer dostaneme v pomerne relatívne krátkom čase.

Aké boli najčastejšie otázky zo strany škôl počas septembrového zberu a jednotlivých aktualizácií?

To môžem povedať úplne jednoznačne boli to údaje o zákonných zástupcoch. K uvedeným údajom sme viedli ešte pred samotným zberom internú polemiku. Údaje pre zber boli definované zákonom ešte v predchádzajúcich rokoch, akurát až do septembra 2015 sa k ich aktívnemu zberu nepristúpilo. Ďalším aspektom prečo sme sa rozhodli zahrnúť údaje o rodičoch do zberu, bola interná požiadavka zo strany iných projektov ministerstva, ktoré potrebovali identifikovať zákonných zástupcov. Ministerstvo nešlo v žiadnom prípade nad rámec svojich právomoci ako sú definované zákonom, napriek tomu sa rozhodnutím ministra pozastavil zber údajov o zákonných zástupcoch. V súčasnosti sa hľadajú alternatívne riešenia. Iné otázky boli už skôr ohľadom technicko-procesného nastavenia, ako napríklad opätovné zaslanie hesla, vysvetlenie postupu zaslania, atď. Počas trvania septembrového zberu sme mali výrazne posilnený helpdesk, kde sme sa snažili zodpovedať priebežne všetky dotazy. Pokiaľ by sme nemali problém s údajmi o rodičoch, ktorý bol ešte navyše mediálne podporený, tak by sme mohli hovoriť o úspešnom zbere. Zozbierali sme v čase od 15. 9. do 30. 9. údaje o približne 800 000 ľuďoch. Čo je pravdepodobne druhý najväčší zber po sčítaní obyvateľstva a celý prebehol bez nejakých technických disrupcií.

Je v rámci systému zabezpečená dostatočná ochrana osobných údajov?

Ochrana osobných údajov je v súlade so zákonom o ochrane osobných údajov. Prístup k údajom má iba limitovaný počet ľudí.

Vedeli by ste nám poskytnúť štatistiky - akými údajmi v súčasnosti ministerstvo školstva disponuje?

K 6. 11. 2015 sme evidovali 801 791 detí, žiakov, poslucháčov, z ktorých sme mali stotožnených voči registru fyzických osôb 90% a 122 513 zamestnancov, kde miera stotožnenia predstavovala 84%. Stále evidujeme určitý počet škôl, ktoré nám neposlali žiadne údaje. Voči nim budeme postupovať v medziach ako nám dovoľuje zákon.

Čo pripravujete v rámci RIS v najbližšom období a tiež z dlhodobejšieho hľadiska?

V najbližšom období to bude modul pre Štátnu školskú inšpekciu, ktorý by mohol byť funkčný niekedy v mesiacoch apríl - máj.

Zároveň dochádza k priebežnému čisteniu dát a odstraňovaniu nejasností. V spolupráci so Sekciou financovania chceme zadefinovať ich potreby a nároky smerom na RIS ako aj požiadavky na zbierané atribúty, tak aby RIS mohol plne nahradiť EDUZBER.

V dlhšom horizonte chceme pokryť dátové požiadavky jednotlivých sekcií a organizácií ministerstva, vytvoriť adekvátnu analytickú vrstvu nad zbieranými údajmi a venovať sa podpore najmä materských škôl pri zadávaní údajov do RIS. Či už rozvojom špecifického zjednodušeného rozhrania pre zadávanie údajov alebo definovať inú formu podpory.

pripravila Milica Šarmírová

Lanovka z Dúbravky až na Hrad i lietajúce auto

Ako vidia dopravnú budúcnosť hlavného mesta deti? Odpoveď dávala výtvarná súťaž.

Autobus, ktorý lieta, električka premávajúca po lane, pohodlná MHD, ktorá nestojí v zápchach či lanovka z Dúbravskej hlavice až na Bratislavský hrad. Tak vidia verejný dopravný prostriedok budúcnosti, naši najmenší, čiže škôlkari a školáci z bratislavskej Dúbravky.

Malí Dúbravčania predviedli nielen výtvarné, ale aj iné formy umenia. Na vernisáž výstavy Verejný dopravný prostriedok budúcnostisi pripravili krátky program - spievali, tancovali či recitovali. Na snímke sú malí tanečníci na ľudovú nôtu z MŠ Cabanova.

Foto: Mária Smiešková

Na jeseň minulého roka sa v rámci súťaže, ktorú organizovalo Oddelenie školstva, kultúry a projektových činností v spolupráci s Dúbravskými novinami, deti zahrali na dopravných inžinierov, dizajnérov, vynálezcov. A o tom, že ich bolo dosť, svedčila počas januárovej vernisáže aj plná galéria Domu kultúry Dúbravka. Výstava tu potrvá do konca januára. Na dopravné a výtvarné riešenia malých Dúbravčanov boli zvedaví nielen ich rodičia, ale aj vedenie mestskej časti, starosta Martin Zaťovič a jeho zástupca Ľuboš Krajčír.

Do súťaže sa zapojili tri materské a jedna základná škola – MŠ Cabanova, MŠ Ožvoldíkova, MŠ Švantnerova a ZŠ Nejedlého. Každá zo škôl si na úvod vernisáže pripravila aj niečo pre hostí. Deti tak neboli len výtvarníkmi, dizajnérmi, ale aj tanečníkmi, recitátormi či spevákmi.

Po kultúrnom programe sme pristúpili k vyhodnoteniu, vybrať zo stovky zaujímavých a jedinečných prác bolo ťažké. Ohodnotili sme preto jednu z každej zapojenej materskej školy a jednu z prvého a druhého stupňa školy. Udelili sme aj špeciálnu cenu z 3D objekt. Každý malý tvorca si však odniesol maličkosť a veríme, že aj dobrý pocit. Súťaž totiž nemala len vybrať víťazov, ale hlavne otvoriť pre našich najmenších tému ekológie, problémov a riešení v doprave.

Lucia Marcinátová

Majú učebnice otvárať aj kontroverzné témy?

Občianske združenie Človek v ohrození pripravilo v polovici decembra 2015 konferenciu Vzdelávacie materiály ako nástroj zmeny. Podujatie bolo súčasťou niekoľkoročného projektu Učíme (sa) v globálnych súvislostiach.

Projekt Učíme (sa) v globálnych súvislostiach prebieha v štyroch krajinách Európy a všade má podobnú formu a priebeh. Učitelia, s podporou mimovládnych organizácií, pripravili sériu metodických príručiek k jednotlivým predmetom a ďalší sú školení k tomu, aby ich vedeli lepšie použiť na školách.

Zatiaľ si metodické materiály objednalo viac ako 500 ľudí. Prevažná väčšina z nich sú učitelia stredných škôl. Ďalšie desiatky učiteľov používajú materiály v elektronickej podobe.

„Sledujeme diskusiu a trendy o vzdelávacích materiáloch, predovšetkým učebniciach a metodických príručkách na Slovensku. Keďže v ostatnom období rastie záujem širšej i odbornej verejnosti o témy kvality a budúcnosti školstva, naším cieľom bolo prispieť do nej v tejto oblasti. Myslíme si, že súčasný stav v SR, v ktorej ako jednej z troch krajín Európskej únie neexistuje voľný trh s učebnicami, je neudržateľný a doplácajú na ňu školy, učitelia i žiaci," povedal koordinátor projektu Lukáš Zajac. Občianske združenie poukázalo na to, že učebné materiály by mali viac a lepšie reagovať na zmeny v našom, čoraz globalizovanejšom svete, ako i na dosah týchto zmien na naše životy.

Na konferencii ako hlavný rečník vystúpil Vladimír Burjan. Rečníci v panelovej diskusii - Veronika Adamčíková z Pedagogického vydavateľstva Didaktis, Peter Dráľ z kampane Chceme vedieť viac a Juraj Hipš z organizácie Živica vložili do témy tiež otvorené, niekedy až provokatívne tézy. Účastníci konferencie mali veľa priestoru pýtať sa a diskutovať. „Vytvorme v školstve taký systém, že tí, čo potrebujú pomoc, tak ju dostanú a tí, čo chcú slobodu, tiež ju budú mať," povedal počas panelovej diskusie Peter Dráľ.

V podobnom duchu, teda akým spôsobom by mohla väčšia miera slobody v obsahu a distribúcii vzdelávacích materiálov zmeniť školy a školstvo sa diskutovalo aj pri okrúhlych stoloch. Účastníci sa venovali nasledujúcim témam: Chceme otvorený trh s učebnicami? K čomu by to viedlo? Ako dosiahnuť, aby vzdelávacie materiály podnietili zvedavosť žiakov? Majú učebnice/metodické materiály otvárať aj kontroverzné témy?

Účastníci konferencie Vzdelávacie materiály ako nástroj zmeny.
Foto: Milica Šarmírová

Globálne vzdelávanie je pedagogický koncept, ktorý reaguje na fenomén globalizácie a vzrastajúcu komplexnosť dnešného sveta. Občianske združenie človek v ohrození sa snaží už 13 rokov pomáhať školám v tomto procese vzdelávania.

Milica Šarmírová

Prezident udelil vyznamenia v oblasti školstva

Štátne vyznamenania udelil 7. januára 2016 prezident SR Andrej Kiska 15 osobnostiam pri príležitosti štátneho sviatku Dňa vzniku Slovenskej republiky. Slávnostný akt sa odohral v Rytierskej sále Bratislavského hradu.

"Šťastný je ten, kto má bohatý zmysel života, šťastný je ten, kto dokáže poctivým úsilím aspoň sčasti uskutočniť svoje ideály. Je mi cťou oceniť 15 žien a mužov, ktorí svojím dielom, svojimi skutkami a svojím poctivým úsilím uskutočňovali svoje ideály a sny. Žili a konali tak, že pomohli náš svet robiť lepším, krajším, múdrejším, humánnejším. A ktorí robili a robia česť svojej vlasti u nás doma aj za hranicami Slovenska," povedal v príhovore prezident.

Oblasť školstva

Medaila prezidenta SR za dlhoročné významné zásluhy v oblasti školstva, výchovy a vzdelávania si odniesla Mária Smreková, rovnaké vyznamenanie získali aj Helena Pašiaková za dlhoročné významné zásluhy v oblasti školstva, výchovy a vzdelávania a Michal Handzuš za významné osobné zásluhy o rozvoj v oblasti športu a za významné šírenie dobrého mena Slovenskej republiky v zahraničí.

Udeľovanie vyznamenaní

Udeľovanie vyznamenaní, najmä štátnych, je významnou formou uznania zásluh občanov SR aj iných štátov. Ide o morálne a spoločenské ocenenie vynikajúcich jednotlivcov, výnimočne aj vojenských útvarov a vojenských zväzkov, ktoré majú zástavu. Právo udeľovať štátne vyznamenania patrí k tradičným kompetenciám hláv štátov.

Štátne vyznamenania sú rady (vyššie) a kríže (nižšie). Prezident udeľuje aj Rad Andreja Hlinku, Kríž Milana Rastislava Štefánika a Medailu prezidenta SR.

Zdroj: TASR

Z rúk prezidenta SR Andreja Kisku si Medailu prezidenta SR prevzali Michal Handzuš, Helena Pašiaková a Mária Smreková
Foto: TASR/Martin Baumann

Polročné vysvedčenie

Máme tu polročné prázdniny, ktoré sú spojené s odovzdávaním polročných vysvedčení žiakom a študentom základných a stredných škôl. Posledný deň vyučovaniapred začiatkom prázdnin je **29. januára 2016 (piatok).** Tento deň zároveň dostanú študenti aj polročné vysvedčenia. Žiaci majú voľno **1. februára 2016 (pondelok).** Vyučovanie v druhom polroku sa začína nasledujúci deň **2. februára 2016 (utorok).**

Termíny jarných školských prázdnin na školský rok 2015/2016

Prázdniny	Posledný deň vyučovania pred začiatkom prázdnin	Termín prázdnin	Začiatok vyučovania
Košický a Prešovský kraj	12. 2. 2016 (piatok)	15. 2. 2016 až 19. 2. 2016	22. 2. 2016
Bratislavský, Nitriansky a Trnavský kraj	19. 2. 2016 (piatok)	22. 2. 20216 až 26. 2. 2016	29. 2. 2016
Bankobystrický, Žilinský a Trenčiansky kraj	26. 2. 2016 (piatok)	29. 2. 2016 až 4. 3. 2016	7. 3. 2016

Súťaž KRÍŽOVKA - Vyhrajte KNIHU

Móric Beňovský: Ten vyučujúci je najlepší, ktorý ...

	zámorská veľmoc	1	ázijský štát	zmes	značka kvalitnej múky		jednota, totožnosť	prístavné zariadenia	otec (dom.)	až, po nem.
druh stavebnej bunky						skrášľuj				
agentúra pre rozvoj investícii a obchodu						2 tuhé palivo				
amsterdamský futbalový klub					tropický plod / nemecké mesto					
	vkladná knižka / skr. súhv. Scorpius			časti programu / tvrdá hornina					ruská rieka	pi, po česky
existuješ			čierna káva v Brne / tiež (knižne)					cicavec z pralesa / vidina		
metropola Queenslandu v Austrálii							lyže (zastar.) / cudzie ž. meno			
obklad na boľavé miesto (hovor.)						3 súlad tónov				
	maďarský zápor / počítačový konektor				Aón, po česky / typ auta Fiat				prikrývky z vlny	skrývať
osobitné cely								hokejový klub / strážne zvieratá		
značka sušienok			rieka, po špan. / 999 (rím.)				čistiaci prostriedok / Severan			
orgány zraku				4						
družstvo, ekipa				ošúchať, omnúť						

Pripravil: Slovenský zväz hádankárov a krížovkárov, www.szhk.sk Autor: J. Laco

Tajničku nám pošlite do 7. februára 2016 na korešpondenčnú adresu redakcie: **Učiteľské noviny o.z., Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava**
Správne znenie tajničky môžete posielať aj na mailovú adresu redakcie: **redakcia@ucn.sk.**
Do predmetu mailu uveďte: **Súťaž KRÍŽOVKA.**
Troch súťažiacich, ktorí pošlú správne znenie tajničky, odmeníme zaujímavými knižnými titulmi. Výhercov uverejníme v nasledujúcom čísle Učiteľských novín a tiež na našej webovej stránke **www.ucn.sk.**

Účasťou v súťaži dáva súťažiaci súhlas na uverejnenie a použitie svojich osobných údajov.

Výhercovia z decembrového čísla

Správne znenie krížovky z decembrového čísla Učiteľských novín je:
redakcia Učiteľských novín

Mená výhercov

Otília Hatalová
Žilina,
Mária Andrejčáková
Kysak
Natália Malová
Nové Mesto nad Váhom.

Výhercom srdečne blahoželáme.

Snoezelen-MSE fenomén 21. storočia

Skvalitnenie života pre ľudí s handicapom, efektívne využitie voľného času, rozvoj psychomotorických zručností, zlepšenie komunikácie, prevencia pred vyhorením a mnoho viac sa skrýva pod metódou, ktorá vznikla pred 40 rokmi. Koncept Snoezelen je v súčasnosti využívaný v oblasti školstva, zdravotníctva či sociálnej starostlivosti po celom svete a jednou z najdynamickejšie sa rozvíjajúcich disciplín českej a slovenskej pedagogiky.

Celé to začalo v roku 1973, keď prišiel do centra DeHartenber v Nizozemsku mladý nadaný muž Ad Verheul, ako terapeutický supervízor v ergoterapeutickom oddelení. Pasívny svet ľudí s viacnásobným postihnutím ho inšpiroval natoľko, že spoločne s kolegyňou vypracovali terapeutický koncept s názvom Snoezelen. Novotvar, zložený z dvoch holandských slov „čuchať“ a „driemať“, má symbolizovať aktiváciu a relaxáciu v rovnováhe s ohľadom na potreby konkrétneho klienta. Reaguje na zmeny a nové prístupy pri podpore jednotlivcov nielen s postihnutím.

Svetový fenomén je využívaný formou voľnočasovej aktivity, pedagogickej podpory a terapeutickej práce. Ponúka prepracovaný model starostlivosti na všetkých svojich úrovniach. Snoezelen-MSE môžu využívať vysoko kvalifikovaní špecialisti – terapeuti, ale rovnako aj radoví zamestnanci v priamej starostlivosti, ktorí sú klientovi sprievodcom.

V oblasti školstva je prínosom konceptu prepracovaná štruktúra a forma výučby , ktorá je podrobným návodom pre projektové vyučovanie, a to nielen v špeciálnom školstve, ale tiež v školstve majoritného prúdu. Pomocou neho možno integrovať žiakov so špeciálnymi potrebami do bežného školstva. Jedna zo štúdií dokazuje, že i keď školské zariadenie ponúka žiakom mnoho rôznych konceptov

starostlivosti, Snoezelen je z nich najefektívnejší.

Ľudia so špecifickými potrebami sa stretávajú s mnohými obtiažnosťami, ktoré im môžu brániť dívať sa na okolitý svet a prijímať ho rovnako ako ľudia bez handicapu. Pociťujú väčšiu samotu, nepochopenie, vlastnú neužitočnosť, zdravotné problémy, nedostatok záujmu od svojich blízkych a podobne.

Snoezelen-MSE je jednou z efektívnych možností, ako môžu ľudia s handicapom svoj život skvalitniť. Nachádzajú tu množstvo podnetov, priestor pre upokojenie, pre pocit istoty, ale tiež i aktívnu činnosť, ktorá je pre ne nesmierne podnetná. Je miestom relaxácie, pokoja, úteku od stresujúcich podnetov, kontaktu, spolupatričnosti, potešenia a mnoho ďalších. Vhodné nastavenie používaných metód môže prispieť k pozitívnej zmene emocionálneho stavu človeka. Veľmi významnú úlohu tu hrá tiež zmena prostredia, možnosť pôsobiť aspoň na chvíľu mimo svojho stáleho a nemenného, väčšinou málo podnetného prostredia alebo naopak prostredia, ktoré je podnetmi príliš presýtené. Z účinkov Snoezelenu čerpajú nielen klienti, ale i ošetrujúci personál. Využívajú pomôcky, ktoré pomáhajú k efektívnejšiemu rozvoju a zachovaniu psychomotorických zručností.

Snoezelen je účinnou prevenciou vyhorenia, čo preukázala štúdia profesorky Kristy Mertens, ktorú vypracovala na žiadosť nemeckej vlády a s výsledkami zoznámilaodbornú verejnosť na medzinárodnej konferencii v Maria Bildenhausen v roku 2012.

Je však dôležité, aby človek, ktorý s metódou pracuje, mal k tejto činnosti dostatočné znalosti a schopnosti. V Snoezelene existujú jasne dané pravidlá, ktoré je nutné dodržiavať, aby nedošlo k chaosu, opačným reakciám klienta z dôvodu používania neadekvátnych postupov či presýteniu stimulov.

Bc. Renáta Filatová
Prezidentka ISNA-MSE pre Českú republiku a Slovensko
www.snoezelen-mse.sk

ŠPÚ otvára cestu porozumenia a pozitívneho vnímania kultúrnych odlišností alebo JekhetaneleRomencabuterkeraha

„Spolu s Rómami dosiahneme viac“ je slogan projektu „Inovatívne vzdelávanie pre pedagogických zamestnancov základných škôl za účelom zvýšenia ich interkultúrnych kompetencií vo vzdelávacom procese rómskych žiakov“, ktorý od roku 2014 realizuje Štátny pedagogický ústav. Základnou myšlienkou projektu sa stala snaha o interkultúrny dialóg, ktorý ukazuje učiteľom cestu, ako motivovať žiakov k pochopeniu jednotlivých kultúr a pozitívnemu vnímaniu kultúrnej odlišnosti.

Začlenenie rómskych žiakov

Štátny pedagogický ústav pokračuje tretí rok v riešení projektu „Inovatívne vzdelávanie pre pedagogických zamestnancov základných škôl za účelom zvýšenia ich interkultúrnych kompetencií vo vzdelávacom procese rómskych žiakov“, ktorý je financovaný Finančným mechanizmom európskeho hospodárskeho priestoru a štátnym rozpočtom Slovenskej republiky. Hlavným cieľom projektu je posilniť profesijné kompetencie pedagogických zamestnancov základných škôl (učiteľov, asistentov učiteľov a vychovávateľov), ktoré im umožnia ľahšiu inklúziu žiakov z rómskej komunity do školského prostredia pri zachovaní ich osobnej a kultúrnej identity.

Dvadsať škôl

Práve požiadavka poskytnúť všetkým deťom bez rozdielu čo najlepšiu úroveň vzdelávania s plným zohľadnením ich individuálnych potrieb sa stala východiskom projektu, s cieľom dosiahnuť jej čo najväčšmi možnú realizáciu v školskej praxi. Priame prepojenie na školskú prax sa stalo motiváciou pre 20 základných škôl zo stredoslovenského a východoslovenského regiónu, ktoré sa zapojili do projektu. 45 pedagogických zamestnancov z týchto škôl absolvovalo inovačné vzdelávanie, vďaka ktorému si zvýšilo jazykové kompetencie z rómskeho jazyka, vedomosti z oblasti rómskej kultúry vrátane histórie a rozšírilo svoje schopnosti aplikovať tieto kompetencie v školskom a mimoškolskom prostredí.

Zachovanie identity

Obsah vzdelávania zohľadňoval najnovšie poznatky zo vzdelávania v oblastiach rómskeho jazyka a rómskej kultúry. Pedagógovia si počas neho osvojili napríklad ako efektívne komunikovať so žiakmi a ich rodičmi, rôzne postupy ako priblížiť žiakom ich kultúru a motivovať ich k záujmu o odlišnú kultúru. Vzdelávanie bolo zamerané aj na to, ako môžu učitelia aplikovať svoje vedomosti a nové poznatky pri inklúzii žiaka z rómskej komunity do školského prostredia pri zachovaní jeho osobnej a kultúrnej identity. Využitím poznatkov z predmetných oblastí vo vzdelávaní má podporiť motiváciu a zvýšiť záujem žiakov o vzdelávanie.

Metodika a učebnice

Samotné vzdelávanie predstavuje len časť cesty, ktorá umožní interkultúrny dialóg priamo v školskej praxi. Dôležitou sa stáva priama pomoc učiteľom v rámci práce so žiakmi. Štátny vzdelávací program umožňuje školám zavádzať predmet rómsky jazyk a literatúra a zaradiť sa tak napríklad ku školám s vyučovaním rómskeho jazyka. Najväčším hendikepom pre školy je však nedostatok aktuálnych materiálno-didaktických prostriedkov, ktoré by uľahčili prácu učiteľom priamo na hodine. Práve z tohto dôvodu sa druhým cieľom projektu stala príprava nielen metodických materiálov pre učiteľov, ale aj príprava učebníc, ktoré školy získajú v tlačenej a elektronickej podobe. Vďaka projektu získajú školy nielen „vyvzdelávaných“ učiteľov, ale aj súbory odborných publikácií zameraných na rozvoj profesijných kompetencií a učebnice pre žiakov.

Sady učebníc sú pre vybrané ročníky 1. a 2. stupňa základnej školy, ako napríklad Rómsko-slovenská čítanka vrátane pracovného zošita určená pre 2. ročník základnej školy, AmariRomaňi-Čhib/Naša rómčina vrátane pracovného zošita určená pre začiatočníkov z rómskeho jazyka, Dejepisná čítanka (pátrame po minulosti Rómov) určená pre 7. – 9. ročník základnej školy. Na ich príprave participovali tímy zložené z pedagógov z praxe a odborníkov z vysokých škôl. Školy tak dostanú aktuálne učebnice a pracovné zošity z rómskeho jazyka, čítanky z rómskeho jazyka, ktoré budú vypracované v slovenskom a štandardizovanom rómskom jazyku, či učebnice dejepisu zohľadňujúce požiadavky inovovaných vzdelávacích štandardov z rómskeho jazyka a literatúry.

Ilustračné foto: TASR/Michal Svítok

Rozvíjať oba jazyky

Učebnice zohľadňujú požiadavky inovovaných vzdelávacích štandardov z rómskeho jazyka a literatúry pre základné a stredné školy. Svojim obsahom umožňujú žiakovi rozvíjať čitateľskú gramotnosť v dvoch jazykoch, v slovenskom jazyku a v rómskom jazyku. Moderné i tradičné typy úloh prehlbujú a rozširujú schopnosti žiakov pracovať s textom v slovenskom a rómskom jazyku a zároveň rozširujú slovnú zásobu žiakov v oboch jazykoch. Úlohy systematicky podporujú rozvoj čítania s porozumením so zameraním na vyššie úrovne tejto kompetencie: nabádajú žiaka premýšľať o tom, čo čítal, vytvárať si vlastný názor a vedieť ho zdôvodniť.

V rámci projektu bol napríklad vypracovaný aj Rómsko-slovenský – slovensko-rómsky slovník, ktorý obsahuje najčastejšie používané pojmy v primárnom vzdelávaní. Slovník je určený najmä pedagógom pôsobiacim v primárnom vzdelávaní. Učitelia ako ďalšiu pomoc získajú aj Metodiku podporujúcu inkluzívne vzdelávanie na školách.

Všetky publikácie môžu učitelia nájsť na webovom sídle Štátneho pedagogického ústavu v rámci odkazu http://www.statpedu.sk/clanky/projekty-eea-grants-hlavne-aktivity/publikacie.

Projekt „Inovatívne vzdelávanie pre pedagogických zamestnancov základných škôl za účelom zvýšenia ich interkultúrnych kompetencií vo vzdelávacom procese rómskych žiakov“je pilotným projektom, ktorý okrem skúseností a výstupov priniesol aj medzinárodnú spoluprácu s odborníkmi pre rómsky jazyk a rómsku kultúru, expertmi z Rady Európy, či Inštitútom pre interkultúrne vzdelávanie v Rumunsku. Jeho úspešná realizácia predpokladá pokračovanie v snahách podporiť rozvoj profesijných kompetencií pedagogických zamestnancov v oblasti inkluzívneho vzdelávania ďalšími aktivitami Štátneho pedagogického ústavu, ako napríklad formou nadväzujúceho projektu, či možnosťou ponúknuť pedagogickým pracovníkom základných škôl kontinuálne inovačné vzdelávanie akreditované MŠVVaŠ SR v oblasti zvýšenia ich interkultúrnych kompetencií vo vzdelávacom procese rómskych žiakov.

ŠPÚ ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

Môže sa jediná konferencia stať celosvetovo uznávanou a žiadanou? Ako je možné, že môže byť aj na Slovensku?

„Veď na Slovensku nič nie je. Na západe majú všetko.“ Výrok, ktorý nám neraz zarezonoval v ušiach. Mladý človek sa ľahko nechá uniesť týmito nepravdivými slovami. Nasledujúce riadky vás ľahko presvedčia o tom, že aj podujatia celosvetového formátu patria k nám, do srdca Európy!

Konferencia TED (Technology, Entertainment, Design) vznikla v osemdesiatych rokoch v Kalifornii a netrvalo dlho, kým sa pod heslom „Ideas worth spreading“ teda „Myšlienky hodné šírenia“ začala šíriť v Amerike a dnes už je známa po celom svete.TED dáva príležitosť vytvoriť nezávisle organizovanú neziskovú konferenciu (TEDx) v pôvodnom duchu aj vo vlastnom meste, či komunite.

Tá najbližšia sa volá TEDxYouth@Bratislava a bude sa konať 27. februára 2016 v Zrkadlovom háji.

Ide už o druhý ročník tejto akcie. Prvý sa niesol v duchu Power in youth – čiže všetkého, čo mladá generácia dokáže a koľko príležitostí okolo seba má.

Témou tohto ročníka sú ONOMATOPOJE. Netradičný názov, no ukrýva viac než sa sprvu môže zdať. Slovná hračka, ktorú toto slovo skrýva a vďaka ktorej si ju každý študent zapamätá, má predstavovať Slovensko plné potenciálu a hodnotného obsahu, ktoré na prvý pohľad možno nevidíme.

Môcť počuť príbeh prvej slovenskej družice? Stretnúť ľudí, ktorí svojou prácou menia našu budúcnosť?

Tí najzaujímavejší speakri účastníkov vnesú do víru myšlienok a ukážu im, že aj na Slovensku sa dajú robiť super veci a je možné si tu nájsť k nim cestu.

Konferencia organizovaná najmä pre stredoškolákov

Pokiaľ ním si, alebo vo svojom okolí nejakého poznáš, tak sa môžeš tešiť na inšpiratívny deň plný možností spoznať podobných ľudí. Alebo ľudí, ktorí raz boli stredoškoláci a dnes už dosahujú svoje ciele.

Ale TEDxYouth Bratislava nie je len

sled prednášok. Sú to aj bloky workshopov, kde sa každý naučí niečo nové. Výstava mladých talentovaných umelcov spestrí priestory a nebude chýbať ani dobré jedlo v príjemnej atmosfére. Naši speakri sa radi porozprávajú cez prestávky a zábavné aktivity nikoho neminú. Účastníci dostanú super goodie-bag do ruky a nové myšlienky do hlavy. A toto všetko je len zlomok toho, čo sa počas tejto akcie dá zažiť.

TEDxYouth je skvelá príležitosť, aby stredoškolák našiel niečo, čo možno ani doposiaľ nehľadal.

Pozývame vás teda 27. februára 2016 do DK Zrkadlový Háj, aby ste strávil neopakovateľné podujatie.

Pre detaily o lístkoch a samotnom podujatí sleduj FB stránku TEDxYouth Bratislava:

www.facebook.com/tedxyouthba
Instagram: @tedxyouthba
Web: www.youth.tedxbratislava.sk

TEDx Youth Bratislava

27.2.2016

Zrkadlový háj

info a lístky na
www.youth.tedxbratislava.sk

TEDx Youth@Bratislava
x = independently organized TED event

www.facebook.com/TEDxYouthBA

Aj v amazonskom pralese sa chodí do školy

Pre pár rokmi som mala možnosť navštíviť Južnú Ameriku, konkrétne Peru a Bolíviu. Pri potulkách krajinou som zablúdila aj do amazonského pralesa, kde som sa plavila po rieke Amazonka. Práve tam ma fascinovala miestna škola. Nepredpokladala som, že na tomto mieste uprostred panenskej prírody nájdem niečo také.

Jednotriedka v pralese

Počas školského roka funguje škola rovnako ako všade inde vo svete. Žiaci ju navštevujú od pondelka do piatku, no na prvý pohľad každý turista hneď pochopí, že to nie je klasická škola, na akú sme zvyknutí napríklad u nás.

Naozaj to nebola škola v pravom zmysle slova, skôr jedna miestnosť. Chýbala tu zborovňa, vrátnica, šatňa. Medzi dverami nie je nikto, chýba školník, pani upratovačky.

Do triedy sa vstupovalo priamo cez vchodové dvere. Najskôr si viem len ťažko predstaviť, ako prebieha klasická vyučovacia hodina. Po pár minútach zisťujem, že predsa len majú títo žiaci klasické predmety ako aj naši študenti. Na stene sú nakreslené pomôcky, ktoré využívajú pri biológii, prírodopise, zemepise, matematike a podobne.

Školu navštevujú deti miestnych obyvateľov osady. Tí sa počas sezóny starajú o turistov, pripravujú im jedlo, program, starajú sa o malé chatky, v ktorých prespávajú cudzinci. Chlapi zabezpečujú dopravu malými loďkami po rieke a tí, ktorí vedia aj po anglicky aspoň pozdraviť, robia sprievodcov po pralese. Nakoniec sa síce dohovárate španielsky, rukami, nohami, ale vždy si nejako porozumiete.

Prehliadka triedy, zariadenie je veľmi skromné. Učitelia si učebné pomôcky často musia vyrábať. *Foto: Martina Miksová*

Prázdne lavice

V čase mojej návštevy trieda zívala prázdnotou, boli prázdniny a deti mali voľno. Napriek tomu vo mne zanechala zvláštne dobrý pocit. Prázdne drevené lavice, hlinené podlahy, na špinavej stene nakreslená mapa Latinskej Ameriky, tabule a pár ručne vyrobených pomôcok, ktoré slúžili počas vyučovania. Učitelia v pralese si často musia vedieť poradiť a improvizovať, nemajú k dispozícii moderné pomôcky, takmer všetko si vyrábajú sami alebo spoločne s deťmi na vyučovaní. Niektoré veci im tu nechajú aj turisti, najmä však oblečenie.

Obhliadka školy netrvala dlho, vonku bolo počuť detské hlasy. Pred budovou sa hralo pár špinavých detí. Nazbierali si orechy, ktoré sa snažili pomocou kameňa rozbiť. To ich zabavilo počas dňa, mobily alebo počítače tieto deti nepoznajú.

Ďalšia skupinka sa hrala na „školskom ihrisku“. Nebolo to ihrisko ako u nás, všade rástla tráva a bránky boli vyrobené z bambusov. Ihrisko nebolo nijako ohradené, zdobili ho „len“ palmy a rôzne exotické stromy. Najpopulárnejším športom tu je samozrejme futbal. Chlapci celé dni trávia vonku s loptou, futbal je pre nich veľmi dôležitá súčasť života. Organizujú futbalové turnaje a futbal je jednou z aktivít, ktorá ich vo veľkom zamestnáva.

Okrem futbalového ihriska môžu žiaci využiť aj menšie ihrisko na basketbal, kde je basketbalový kôš. Táto časť areálu už nie je zarastená trávou. Tvorí ju udupaná hlina, ktorá má slúžiť ako plocha pre hru. Vonku sú vybudované toalety a niekoľko technických miestností. Sú to menšie stavby postavené v blízkosti ihriska.

Deti pobehovali po osade väčšinou bosé a celý čas sledovali našu skupinku. Na turistov sú zvyknutí a správajú sa milo, zvyčajne sa musíte prihovoriť vy im. Napriek tomu sa každý venuje nejakej činnosti a už ich neprekvapuje, že si ich turisti zvyknú zvedavo obzerať a fotografovať, pokiaľ oni práve hrajú futbal alebo zbierajú plody.

Ťažké podmienky

Uprostred pralesa funguje život ako aj v iných častiach krajiny. Miestni ľudia tu žijú najmä z turizmu a z toho, čo si sami dopestujú. Život je tu ťažký, zároveň tu stretnete ľudí s úsmevom na tvári, ochotných vždy pomôcť, keď potrebujete.

Čo je pre nich typické? Je to ich hrdosť. Ale nie je to povýšenecká hrdosť, skôr tá, ktorá vás donúti sa zamyslieť nad životnými hodnotami. Náš sprievodca nám s hrdosťou ukázal miestnu školu, pričom na prvý pohľad pôsobila skôr ošarpane, staro a špinavo. Po chvíli si však človek uvedomí, koľko úsilia musia učitelia v týchto podmienkach vložiť do výučby, prípravy na hodinu a koľko času musia venovať týmto žiakom. Podmienky, ktorým musia čeliť, sa nedajú porovnať s podmienkami v rozvinutých častiach sveta. Napriek tomu vyzerajú osadníci spokojne a deti šťastne...

Martina Miksová

Deti si nazbierali orechy do trička, snažia sa ich otvoriť kameňmi. *Foto: Martina Miksová*

Pár faktov o amazonskom pralese

Amazonský prales (zároveň najväčší tropický dažďový les na svete) leží v Južnej Amerike, konkrétne sa rozprestiera v štátoch Peru, Bolívia, Kolumbia, Brazília, Venezuela, Ekvádor, Guyna, Surnam a Francúzska Guyana. Používa sa aj názov Amazónia. Prales má rozlohu 5 500 000 km2 a preteká ním najdlhšia rieka na svete Amazonka.

Najväčším problém v Amazónii je odlesňovanie, ktoré ničí tisícky kilometrov štvorcových amazonského dažďového pralesa. Lesy v Amazónii sú najvýznamnejším zdrojom kyslíka pre našu planétu.

Elektrická energia v osadách sa získava pomocou generátorov, niektoré osady majú aj solárne panely, tie získali vďaka rôznym grantom. Elektrina je tu vzácna a preto sa večer svieti len do určitej hodiny. Hlavným dopravným prostriedkom v amazonskom pralese je drevená loďka, ktorá je poháňaná malým benzínovým motorom.

MPC úspešne ukončilo najväčší národný projekt

Národný projekt Metodicko-pedagogického centra s názvom Profesionálny kariérny rast (PKR) trval šesť rokov. Vytvoril takmer 600 vzdelávacích programov a jeho aktivít sa zúčastnilo viac ako 130-tisíc odborných a pedagogických zamestnancov. Umožnil realizovať najväčší počet vzdelávacích aktivít pre učiteľov i vytvoriť takmer tisícku best practises s uplatnením vo výchovno-vzdelávacom procese.

Cieľom projektu PKR bolo vytvoriť efektívny systém ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov škôl a školských zariadení s dôrazom na rozvoj ich profesijných kompetencií. Realizáciou veľkého počtu vzdelávacích aktivít, spracovaním osvedčených pedagogických skúseností a osvedčených skúseností odbornej praxe (OPS/OSO), činnosťou klubov tvorivých učiteľov, ako aj realizáciou vzdelávacích a poradenských aktivít priamo v školách projekt vytvoril predpoklady pre úspešné naštartovanie a realizáciu zmien v našom základom a strednom školstve.

Záujem o vzdelávacie aktivity výrazne prekročil plánované predpoklady. Zúčastnilo sa ich totiž viac ako 133 500 účastníkov. Projekt pôvodne predpokladal realizovať vzdelávacie aktivity pre 20.000 pedagogických a odborných zamestnancov. Viac ako 45 500 vzdelávacích aktivít v akreditovaných vzdelávacích programoch prebiehalo formou prednášok, seminárov, moderovaných diskusií, tréningov, výcvikov, tvorivých dielní a letných škôl.

Počas svojej realizácie projekt ponúkol vzdelávanie v 592 akreditovaných vzdelávacích programoch. Tie boli vytvorené na základe zistení z analýzy vzdelávacích potrieb, požiadaviek pedagogickej praxe a skúseností učiteľov kontinuálneho vzdelávania z MPC. Všetky vzdelávacie programy zohľadňovali profesijné kompetencie vymedzené profesijnými štandardmi vytvorenými v rámci projektu. Na podporu vzdelávania vo vytvorených akreditovaných vzdelávacích programoch bolo vydaných 326 učebných zdrojov.

Pedagogickí a odborní zamestnanci prejavili veľký záujem aj o spracovanie najlepších skúseností. V rámci projektu bolo v 16 kolách vyhlásených výziev vytvorených a zverejnených spolu 969 osvedčených pedagogických skúseností a osvedčených skúseností odbornej praxe. Ich spracovanie bolo financované z prostriedkov projektu. Vytvorené dokumenty opisujú najlepšie skúseností inovatívnych učiteľov z ich edukačnej praxe (tzv. best practises) tak, aby ich po prispôsobení mohli realizovať iní učitelia vo svojom výchovno-vzdelávacom procese v škole. OPS/OSO sú významným zdrojom poučenia, inšpirácie a východiskom pre realizáciu inovácií pre ostatných učiteľov. Sú zverejnené na web stránkach MPC a projektu PKR, kde si ich záujemcovia môžu preštudovať alebo stiahnuť vo forme pdf dokumentu.

Lucia Maková
Manažérka publicity MPC

Vzdelávanie Využitie interpretácie výtvarného diela v edukačných procesoch sa konalo priamo vo výstavných priestoroch galérie mesta a Bratislavy a v Dome umenia/Kunsthalle Bratislava. Účastníci vzdelávania tak mali možnosť pracovať priamo s originálom umeleckého diela, zdroj: MPC

Prezident Kiska podpísal ratifikačnú listinu k zmluve s ESA

Na základe členstva v Európskej vesmírnej agentúre (ESA) je možné priame zapojenie slovenských výskumných a priemyselných kapacít do jej výskumných a vývojových programov

Prezident SR Andrej Kiska vo štvrtok 14. januára podpísal ratifikačnú listinu k Zmluve o európskom spolupracujúcom štáte medzi Slovenskou republikou a Európskou vesmírnou agentúrou. Informovala o tom Elena Bianchi z tlačového odboru Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky.

Minister školstva Juraj Draxler podpísal s Karlheinzom Kreuzbergom z ESA zmluvu o európskom spolupracujúcom štáte ešte 16. februára 2015. Na základe členstva v ESA je možné priame zapojenie slovenských výskumných a priemyselných kapacít do výskumných a vývojových programov ESA.

Ako vo februári povedal Draxler, podpis zmluvy je završením procesu, keď sme sa do projektov vesmírnej agentúry zapájali ešte ako pridružený člen. Po podpísaní sme podľa Draxlera získali väčšie možnosti, ako sa podieľať na výskume. Členstvo v agentúre pre Slovensko znamená aj prístup k strategickým informáciám a cennému know-how v oblasti kozmických aktivít a vývoja satelitných služieb.

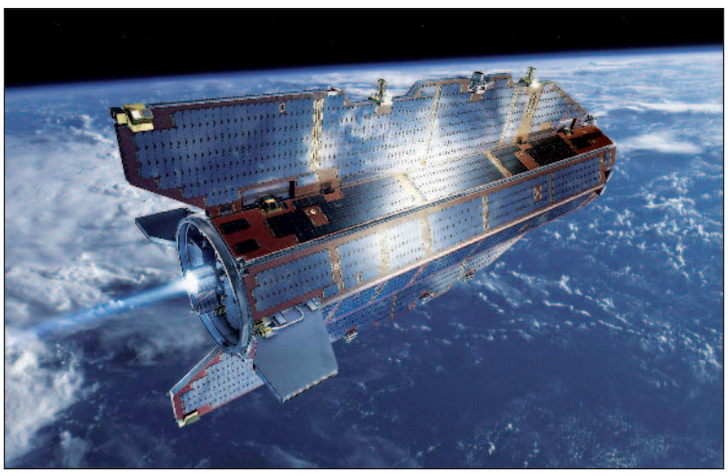

Európska vesmírna agentúra je medzivládna organizácia pre výskum vesmíru a rozvoj kozmických technológií. Jej cieľom je podporovať a propagovať využitie vesmíru koordinovaním aktivít v oblasti vesmírneho výskumu a technológií medzi štátmi, ktoré sú jej členmi alebo spolupracujú s ESA v rámci prístupových fáz, a to striktne na mierové účely. Slovensko v roku 2010 podpísalo s ESA základnú rámcovú Dohodu o spolupráci. Zástupcovia SR sa zúčastňujú na rokovaní rôznych expertných programových rád a komisií ESA v úlohe pozorovateľa.

Zdroj: SITA
Ilustračné foto: TASR/ESA

Bolo to potrebné pre našich žiakov

Začleniť deti do spoločnosti hravou formou, efektívnym využívaním voľného času, správnym prístupom a pomocou špeciálnych pedagógov. Projekt inkluzívnej edukácie (PRINED) Metodicko-pedagogického centra priniesol viacero pozitív. Ako sa školy a najmä ich žiaci posunuli nám prezradili samotní riaditelia materských a základných škôl.

PaedDr. Pavol Hybala
riaditeľ ZŠ Soľ

Projekt PRINED obohatil našu mimoškolskú činnosť o aktivity rôzneho druhu a náš kolektív o štyroch odborných zamestnancov a dvoch pedagogických asistentov.
Tým¸ že sa v rámci záujmových útvarov realizovali aj prípravy na vyučovanie¸ došlo u niektorých našich žiakov k zlepšeniu prospechu a v mnohých prípadoch i správania. Naši žiaci trávili svoj voľný čas v škole a zmysluplne.

Lucia Brutovská
riaditeľka ZŠ s MŠ Rakúsy

Dve pozície špeciálny pedagóg, dve pozície sociálny pedagóg a dve pozície asistent učiteľa odviedli kus kvalitne vykonanej práce. Za veľký prínos považujem vykonanie depistáže špeciálnymi pedagógmi v MŠ. Deti, ktoré mali nedostatky pri prvom kontakte s odbornými zamestnancami, sa pri zápise do 1. ročníka javili zručnejšie.
K depistáži bol potrebný informatívny súhlas zákonného zástupcu dieťaťa. Tu sa výborne svojej práce ujali sociálni pedagógovia. Pripravili pre rodičov besedu, kde hlavnou témou bolo vyzdvihnutie potreby vzdelávania a dosiahnutie úspechu v škole. Po prednáške vznikol priestor pre otázky rodičov. Beseda splnila svoj účel, rodičia pochopili význam depistáže pre ich dieťa. Bolo by na škodu, aby začaté dobré veci museli končiť.

Mgr. Anna Kromková
riaditeľka SŠ Spišská St. Ves

Komunikácia rodiča so sociálnou pedagogičkou, ktorá je ‚ich krvná skupina', je určite iná, ako keď si pozve rodiča na pohovor učiteľ. Učiteľa často berú ako nepriateľa, zato sociálna pedagogička je ich.Veľmi sme sa potešili, keď sa naši žiaci mohli zúčastniť na koncerte s Kmeťobandom. Cítili sa úžasne, tešili sa, že naživo videli niekoho, kto je úspešný a je tiež Róm ako oni.
Myslím si, že mnohí tam získali aj motiváciu a na konci školského roka sa aj tvorivo prejavili na školskej akadémii, kde vystúpili s tancom a spevom. Deti ľahšie nadväzujú priateľstvá a rady sa zúčastňujú na aktivitách, ak vedia, že sú vítaní, získavajú zdravé sebavedomie a sú si vedomí svojich hodnôt.
Určite by bola škoda, keby sa nepokračovalo v začatej práci, ktorá vykazuje dobré výsledky v integrácii žiakov z marginalizovaných rómskych komunít a sociálne znevýhodneného prostredia.

PaedDr. Julian Sopko
riaditeľ ZŠ Nad Medzou 1, Spišská Nová Ves

„Všetci žiaci navštevujúci našu školu sú ‚naši' žiaci, bez ohľadu na nadanie, odkiaľ pochádzajú a kto sú ich rodičia. Projekt PRINED bol pre nás výzvou, v ktorej sme videli hlavne pomocnú ruku pre deti vyžadujúce zvýšenú, alebo zvláštnu starostlivosť. Počas projektu naša škola zamestnávala štyroch odborných zamestnancov. V ich starostlivosti boli hlavne žiaci, ktorí si vyžadovali zvýšenú starostlivosť, ale takýchto žiakov v súčasnosti pribúda. Myslím, že títo pracovníci by mali byť na každej škole, lebo ich práca, aspoň u nás, mala zmysel.
Ako každý riaditeľ, aj ja som privítal materiálnu pomoc – didaktický balíček. Autori projektu sa snažili vybrať pre školy pomôcky, ktoré sú pre každodenný chod potrebné a zmysluplné. Učitelia a žiaci využívajú tieto učebné pomôcky na vyučovaní, ale aj v práci v jednotlivých záujmových útvaroch v čase po vyučovaní. V blízkej budúcnosti bude pokračovaním PRINED-u na našej škole nielen aktívne požívanie didaktických pomôcok žiakmi školy, ale aj pokračovanie činnosti niektorých odborných zamestnancov (sociálneho pedagóga, školského psychológa a špeciálneho pedagóga) na škole. Z pohľadu vedenia školy vidíme, že je to veľmi potrebné, potrebné hlavne pre našich žiakov.

Krúžok Svet okolo nás – malý objavovateľ žiakov zo ZŠ Rakúsy zaujal. ***Foto: MPC***

Mgr. Anna Cúttová
riaditeľka ZŠ P. Jilemnického 1813/1, Zvolen

Na základe skúseností práce pedagogického zboru a taktiež inkluzívneho tímu v rámci projektu konštatujeme, že je nevyhnutná okrem špecifickej starostlivosti o žiakov i systémová osvetová a výchovná práca v rodinách. Pokiaľ tam nenastane zlepšenie, škola sama nemá možnosti danú problematiku zvládnuť.Chceme veriť, že v budúcnosti sa zlepšia podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia a najmä z marginalizovaných rómskych komunít. Je potrebné, aby v školách pôsobilipedagogickí asistenti a odborní zamestnanci, pretože uvedená skupina detí prichádza do školy na inej štartovacej čiare ako deti bežnej populácie a vyžaduje si osobitnú starostlivosť. Prispelo by to k podporeniu ich začleňovania do spoločnosti. ***(red)***

Koncerty sa uskutočnili v siedmych mestách a pripravila ich hudobná skupina Kmeťoband. Hudbu a tanec striedali vedomostné kvízy s otázkami zameranými na históriu a kultúru Rómov. Deti sa aktívne zapájali a získavali sladké odmeny. ***Zdroj: MPC***

Bolo raz jedno úžasné laboratórium,...

...v ktorom je možné premieňať nápady na skutočnosť. Možno vám to znie tak trochu ako začiatok nejakej rozprávky, ale takéto úžasné laboratórium skutočne existuje a ponúka tie najmodernejšie technologické novinky.

Bratislavský FabLab, s prívlastkami Fabolous alebo Fabrication Laboratory vznikol vďaka spolupráci Centra vedecko-technických informácií SR s Francúzskym inštitútom a Francúzskym veľvyslanectvom na Slovensku. Svoju „ruku k dielu“ pridalo i mesto Bratislava a Fakulta informatiky a informačných technológií Slovenskej Technickej univerzity v Bratislave.

Viac ako ročné pôsobenie tohto miesta kreativity a inovatívnych myšlienok prinieslo, tak už viacero zrealizovaných nápadov, ako aj množstvo zaujímavých podujatí.

„Vo FabLabe sú vítaní a so záujmom ho aj navštevujú žiaci základných a stredných škôl, z ktorých raz možno budú šikovní a skúsení vedeckí pracovníci. Zároveň tu majú možnosť stretnúť sa napríklad s dizajnérmi či potenciálnymi a existujúcimi inovatívnymi malými a stredným podnikateľmi, ktorí tu pracujú na svojich projektoch. FabLab je tu jednoducho pre všetkých tých, ktorí majú záujem tvoriť a využívať pri tom moderné technológie,“ hovorí Jozef Vaško z FabLab Bratislava.

Vďaka FabLabu sa môže každý záujemca naučiť celý proces výroby komplexných jedinečných zariadení, od návrhu po realizáciu. Môže sa naučiť rôzne CAD programy pre 2D aj 3D modelovanie a využívať 3D tlačiaren, laserové vyrezávače či vyrezávacím plotrom. „K novým technológiám patrí elektronický šijací a vyšívací stroj, programovateľné mikrokontrolery (Aruino LilyPAd, ...), CNC zariadenia či elektronické laboratórium, v ktorom je možné navrhovať a simulovať elektronické obvody, navrhovať a vyrábať plošné spoje, merať a nastavovať analógové, digitálne aj riadiace elektronické zariadenia ,“ dopĺňa Vaško.

Kvalitné technológie a inšpirácia

Bratislavský Fablab zorganizoval už i viacero workshopov napríklad; 2D/3D počítačové modelovanie 3D tlač, laserové vyrezávanie, ale tvorili sa tu aj nálepky podľa želania, tričká či živicové šperky. No a FabLab „objavili“ aj dizajnéri, ktorí tu v rámci Design fashion week-u vyrábali topánky na laserovom vyrezávači.

Marián Jakubjak, študent stavebného inžinierstva si vďaka Fablabu vytvoril 3D model rodinného domu. „Model som potreboval vytlačiť, aby som si overil postupy pri projektovaní a vytvoril si tak akúsi nadstavbu klasického stavebného projektu, s ktorým pracujem. Oslovila ma kvalita technológií, ktoré toto miesto ponúka, a práve preto som sa rozhodol využiť ich 3D tlačiareň. Po približne dvoch hodinách tlače bola maketa rodinného domu vyrobená,“ spomína si na prácu vo Fablabe Jakubjak.

Mladý vývojár Štefan Sebeš má taktiež svoju skúsenosť s Fablabom. „Určite by som odporučil aj iným vývojárom, či kreatívnym ľudom aby minimálne navštívili FabLab a oboznámili sa z možnosťami, ktoré im dnešné technológie umožňujú. Možno sa inšpirujú a ich sny sa stanú skutočnosťou,“ hovorí Sebeš, ktorý pracoval na 3D tlačiarni a vytváral model puzdra na elektroniku.

„V rámci našich ďalších služieb ponúkame exkurzie pre základné a stredné školy, rôzne konzultácie k jednotlivých technológiám a zariadeniam, ale i prezentácie na rôznych podujatiach alebo vo vzdelávacích inštitúciách,“ konkretizuje činnosť Fablabu Vaško.

Stačí napísať e-mail, alebo zatelefonovať

Fablab nie je miesto, kde sa práce vytvárajú na zákazku. Ide o otvorený priestor pre kreatívcov. Záujmom je podnecovať k inovatívnej tvorbe, nie ju automaticky zabezpečovať. Ak má teda niekto záujem zoznámiť sa s niektorou s dostupných technológií a pracovať na nej, je nutné, a to najmä z kapacitných a organizačných dôvodov, aby sa záujemca vopred objednal. Všetky kontaktné údaje sú zverejnené na oficiálnej stránke Fablabu – www.fablab.sk. Stačí jeden e-mail alebo telefonát.

Rovnako jednoducho je možné zabezpečiť vo Fablabe aj exkurziu so žiakmi či študentmi alebo získať informácie o pripravovaných workshopoch.

Nová adresa

FabLab nedávno zmenil svoje domovské priestory. Z Fakulty informatiky a informačných technológií STU sa presťahoval do Univerzitného vedeckého parku Univerzity Komenského.

Aktuálna adresa úžasného laboratória Fablab je VEDECKÝ PARK UK, ILKOVIČOVA 8, 842 16 BRATISLAVA.

Eva Vašková
komunikačné oddelenie CVTI SR

FabLab Bratislava je jedným z výstupov projektu Centra vedecko-technických informácií SR, ako priamo riadenej organizácie MŠVVaŠ SR, s názvom „Podpora zriadenia a rozvoja Národného podnikateľského centra na Slovensku – I. etapa. Projekt je spolufinancovaný Európskym fondom regionálneho rozvoja.

Od smrti Ľudovíta Štúra uplynulo 160 rokov

V sobotu 28. novembra 2015 uplynulo 200 rokov od narodenia Ľudovíta Štúra, a to bol aj rozhodujúci fakt, že minulý rok bol našimi oficiálnymi štátnymi orgánmi i národnými kultúrnymi inštitúciami vyhlásený za Rok Ľudovíta Štúra. V utorok 12. januára uplynulo 160 rokov od jeho úmrtia po tragickej udalosti.

Konšpiračné teórie

O nešťastnom zranení Ľudovíta Štúra v modranskom chotári v sobotu 22. decembra 1855 počas zimnej vychádzky a malej predvianočnej poľovačky na zajace máme presné informácie. Napriek tomu vzniklo niekoľko konšpiračných teórií, medzi nimi aj úvaha o možnej samovražde. Naposledy v knihe súčasného maďarského historika Józsefa Demmela Ľudovít Štúr - Zrod moderného slovenského národa v 19. storočí (2015).

Detaily o streľbe

O tragickej udalosti vieme priamo od Ľudovíta Štúra. Medzi vianočnými sviatkami roku 1855, ešte netušiac, že leží na smrteľnej posteli, svojmu najmladšiemu bratovi Jankovi povedal toto: „Janko môj, čo by k tomu všetko bolo treba, aby sa to stalo v okamžení, čo by dlaňou plesol. (...) Vtom - strelu sám ani nepočujúc, domnieval som sa, nemôžuc vstať, že som si nohu zlomil alebo vytkol, ale pohnúc telom v protivnom smere, videl som vypálený kabát a krv. Tak som zvedel, že som sa postrieľal.“ Brat Janko si to zapamätal prakticky doslova a tak si to neskôr aj zapísal. Toto svedectvo, ktoré sa zachovalo v jeho pozostalosti, potom vyšlo v 10. ročníku Sborníka Matice slovenskej - pre jazykozpyt, národopis a literárnu históriu v roku 1932. Janko Štúr bol však v tom roku už skoro tri desiatky rokov po smrti. Zomrel v roku 1905.

Zápis v matrike

V matrike modranských zosnulých je udalosť zapísaná takto: „Dne 22. decembra 1855 na polovce príkopu jakousi preskočiti chtěje, padl a v pádu ručnici tak nejak nešťastně podtrhl, že mu vypálila a stehenní kost prostřelila, následkem čehož ve velkých bolestech a mnohém krvácení výšeuvedeného dne pokojne skonal.“

Snímka z expozície v rodnom dome Ľudovíta Štúra počas celonárodnej spomienky na Ľudovíta Štúra pri príležitosti 200. výročia jeho narodenia 24. októbra 2015 v Uhrovci. *Foto: TASR/Radovan Stoklasa*

Kalinčiakovo svedectvo

No a svedok najpovolanejší, spisovateľ Ján Kalinčiak, na plecia ktorého o dva týždne neskôr doľahla organizačná i finančná ťarcha Štúrovho pohrebu, časť nešťastnej udalosti vo vlastnom životopise popísal takto:

„Ľudia sa pozerali smerom k Dolnému námestiu, odkiaľ bolo počuť hrkot približujúceho sa rebrináka. 'Už ho vezú!' Pohol som sa k Emresovcom. Medzitým voz dorazil k domu. Niekoľkí chlapi opatrne odniesli Ľudovíta do domu. Bol som už blízko. Zazrel som mu tvár strhanú bolesťou. Na chvíľu otvoril oči a niečo povedal. Žije! blyslo mi hlavou. (...) Pomaly som sa spamätával z prvého ustrnutia. Skladal som si útržky rozhovorov. Chlapec, čo mu robil honca, podrobne rozprával, ako sa to stalo. Preskakoval priekopu medzi vinohradmi a roľami...“ atď. Ešte niekto pochybuje? Vari bolesťami schvátený Štúr presvedčil chlapcov, aby hovorili o nešťastnej náhode, keby to bolo inak?

List bratovi

Na Štúrovu žiadosť, vyslovenú v prvých minútach po uložení do postele, Kalinčiak napísal list jeho bratovi Jankovi do Bánoviec nad Bebravou: „Braček môj Janko! Smutnú novinu nakrátko. (...) Jeho bolesť a útrapy sú hrozné. Kričí pri každom pohnutí, ba i keď sa nepohýna, bo muskuly samy od seba sa trhajú. Píšem Ti akokoľvek. Zajtra idem sám do Prešporka po lekárov - ktovie, či niečo pomôžu? Odpusť. Moja duša strápenejšia ako Tvoja. Ak možno, pošli len sestru. Tvoj Janko Kalinčiak. P.S.: Ak sestra príde, nech nepovie, že som jeho stav takým nebezpečným byť udal, to jest, ak Ľudovít do tých čias dožije.“

Osudný chotár v Trlinku

Ešte uvedieme skutočnosť, ktorá sa so Štúrovým nešťastím vôbec nespomína. Štúr pár dní pred Vianocami navštívil srbské knieža Michala III. Obrenoviča v Ivanke pri Dunaji. Na spiatočnej ceste z kaštieľa, keď sa k nemu pripojil modranský mešťan a jeho osobný priateľ Daniel Lačný, dohovorili sa, že v pondelok 24. decembra spoločne odbehnú na malú poľovačku, aby ich štedrovečerné stoly boli o niečo bohatšie. No stalo sa, že dva dni predtým, v sobotu 22. decembra, prišli zavolať „uja Ľuda“ na poľovačku dvaja dorastajúci chlapci, dnes by sme povedali - tínedžeri, a že mu budú robiť honcov a vraj v chotári Trlinok je teraz zajacov ako maku. Štúr spočiatku váhal, no potom si uvedomil, že s priateľom Lačným sa dohovorili na pondelok, a to je vlastne Štedrý deň. A v takýto „Boží deň“ sa nepatrí zabíjať ani poľných králikov. Pokýval hlavou, že dobre a odišiel do domu pre kabát a pušku.

Zdroj: TASR

Zo Štúrovho života

Ľudovít Štúr (28. októbra 1815, Uhrovec - 12. január 1856, Modra) patrí k vedúcim osobnostiam slovenského národného hnutia polovice 19. storočia. Študoval na gymnáziu v Győri (Ráb), na evanjelickom lýceu v Bratislave a na univerzite v nemeckom Halle. Ešte ako študent lýcea začal učiť na Katedre reči a literatúry československej, kam sa vrátil aj po príchode z Nemecka.

Bol vedúcou osobnosťou študentskej Spoločnosti česko-slovanskej, ktorú v roku 1837 premenil na Slovanský ústav. Po odvolaní z lýcea začiatkom roka 1844 pôsobil ako publicista, redaktor a vydavateľ Slovenských národných novín.

V roku 1843 uzákonil spisovnú slovenčinu a aktívne ju prenášal do národného života. Nevyhnutnosť spisovného jazyka zdôvodnil v diele Nárečja slovenskuo alebo potreba písanja v tomto nárečí a štruktúru slovenčiny vysvetlil vo vedeckom spise Nauka reči slovenskej. Ním navrhnutý spisovný jazyk sa po viacerých zmenách stal celonárodným.

Slovenskje národňje novini s literárnou prílohou Orol tatránski (1845 - 1848) nielen prinášali aktuálne správy z domova i zo sveta, ale aj mapovali sociálnu a hospodársku situáciu obyvateľstva a pomáhali formovať slovenské politické myslenie. Bol hlavným organizátorom zjednotenia konfesionálne roztrieštenej inteligencie na pôde spolku Tatrín (1844 - 1847) a tiež jedným z tvorcov politického programu počas jari národov 1848.

Po revolúcii 1848 - 1849 nerezignoval na svoje poslanie, snažil sa o obnovenie politických novín a pokračoval v úsilí o vybudovanie slovenského školstva. V roku 1851 sa usadil v Modre a venoval sa literárnej a vedeckej práci. Vydal zbierku básní Spevy a piesne i národopisné dielo O národných piesňach a povestiach plemien slovanských a napísal filozoficko-politický spis Slovanstvo a svet budúcnosti. Zomrel 12. januára 1856 v Modre na následky zranenia, ktoré utrpel na poľovačke.

Máte už vlastnú škrabošku

Po Troch kráľoch nám začal fašiangov čas a to je výborná príležitosť, ako dať žiakom priestor na ich fantáziu a vyrobiť si, či už počas vyučovania alebo v triednej družine, škrabošku.

Čo budeme potrebovať?

Predlohu, farebné papiere, zbytkový vianočný papier, ceruzku, nožničky, lepidlo, klobúkovú gumičku a kancelársky dierovač na vytvorenie dierok. Na zdobenie budeme potrebovať farbičky, lepiacu pištoľ a flitre, či iné ozdoby podľa fantázie.

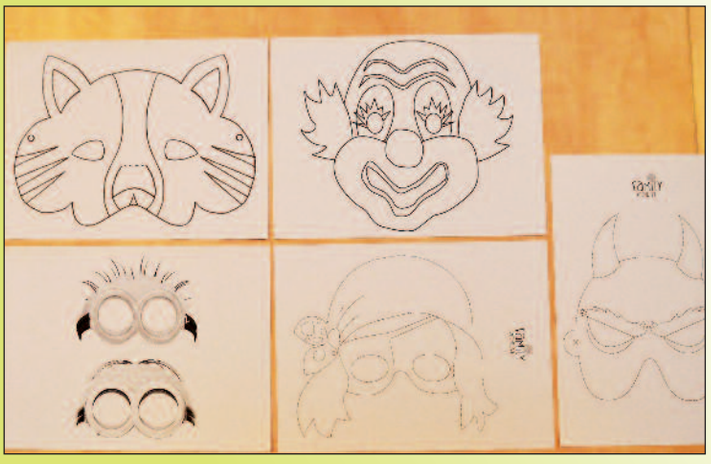

Ako si vybrať z predlohy?

Ak nevieme nakresliť predlohu, či nemáme výtvarný talent, môžeme využiť predlohy, ktoré ponúka internet. Zadaním kľúčových slov „škrabošky - omaľovanky“, či „škrabošky - vystrihovačky“ dostaneme na výber veľké množstvo bezplatne dostupných obrázkov.

Zadaním kľúčových slov „škrabošky - omaľovanky“ sme takto pre Vás pripravili tieto ukážky.

Postup výroby škrabošky:

1. Zoberieme si tvrdý farebný papier a preložíme ho na polovicu. Rovnako si na polovicu zložíme predlohu a obkreslíme ju na farebný papier (obkresľujeme po spoji, aby sme po rozložení dostali rovnaký tvar ľavej i pravej časti škrabošky).

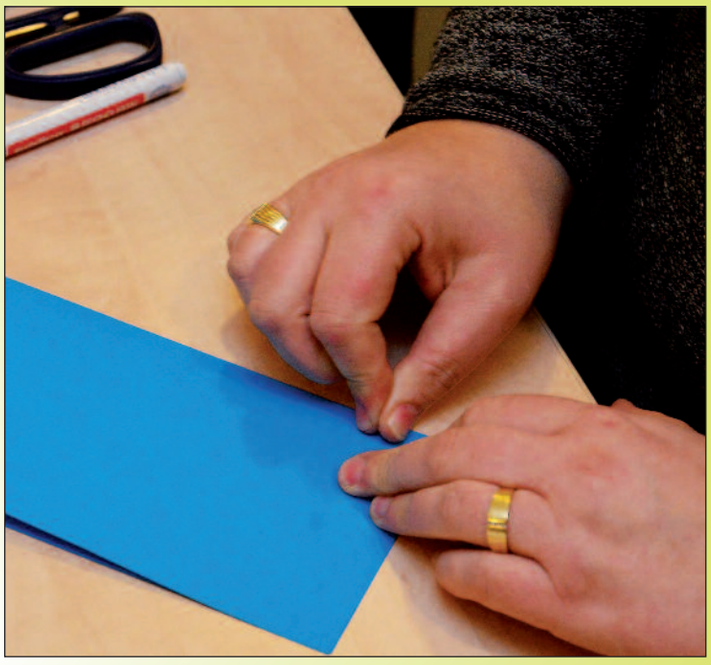

Takto získané predlohy sú určené menším žiakom. Sami si ich môžu po vytlačení na tvrdý papier vystrihnúť a dozdobiť farbičkami podľa fantázie.

Predlohu na vlastnú tvorbu môžeme získať cez kľúčové slová „škrabošky - vystrihovačky“ a podľa nej si predlohu vyrobiť, či dotvoriť. Je určená pre väčšie deti s už rozvinutou jemnou motorikou. Deťom sa určite budú páčiť škrabošky v tvare ich detských hrdinov, či obľúbených rozprávok.

na tohtoročné fašiangy?

2. Zoberieme nožničky a tvar si vystrihneme. Rovnako vystihneme jedno oko. Opäť si formu preložíme a prekreslíme druhé oko a to taktiež vystrihneme.

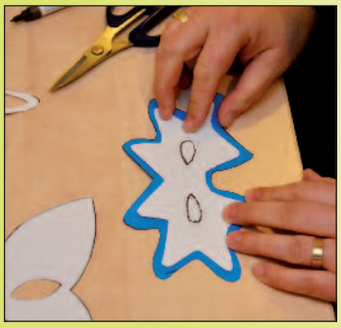

3. Rovnakú predlohu si prekreslíme na tenší biely papier a vystrihneme. Aby sme dostali rovnaký tvar, ale menší, túto predlohu po vystrihnutí nožničkami zmenšíme približne o 0,5 cm. Dáme si pozor, aby sme pri zmenšovaní nezmenili pôvodný tvar predlohy.

4. Takto získanú menšiu predlohu prekreslíme na lesklý, farebný papier, či zvyšný vianočný papier, ktorý nám zostal doma ešte zo sviatkov. Opäť získaný tvar vystrihneme a nezabudneme vystrihnúť obe oči.

5. Získali sme dve časti väčšiu farebnú (v našom prípade modrú) a menšiu lesklú (v našom prípade žltú, trblietavú). Obe časti zlepíme spolu lepidlom a v prípade potreby, kým lepidlo zaschne, na chvíľku zaťažíme.

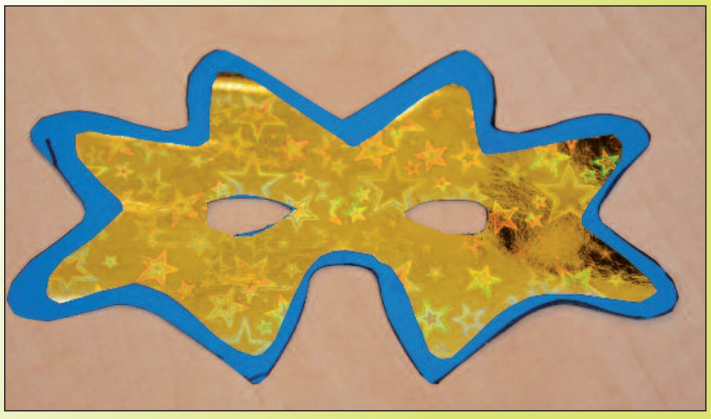

6. Na takto pripravenú škrabošku lepíme tavnou pištoľu filtre ako ozdobu. Na boky urobíme kancelárskym dierkovačom na každej strane jednu dierku a vtiahneme klobúkovú gumičku.

Dvojstranu pre Vás pripravila Mgr. Klaudia Duchoňová.
Kontakt: www.artmama.sme.sk nick: claudi1

Školy dnes uprednostňujú rebelov - tých webových

Learn2Code daruje prostredníctvom projektu „Webrebel do škôl“ online kurz webdesignu www.webrebel.sk

„Webrebel do škôl“ je projektom, vďaka ktorému môžu základné a stredné školy priniesť výučbu moderného webdesignu svojim študentom zadarmo. Cieľom projektu je sprístupniť moderné vzdelávacie nástroje v oblasti výučby digitálnych zručností pre základné a stredné školy. Obohatením vzdelávacieho systému prichádza k zvýšeniu sebarealizácie mladých ľudí a ich uplatneniu na trhu práce a všeobecnej popularizácii a zvýšeniu gramotnosti v oblasti digitálnych zručností.

Vzdelávanie v oblasti digitálnych zručností alarmujúco chýba na našich školách a dokonca aj trhová ponuka kvalitných kurzov je značne obmedzená. “Po diskusii s učiteľmi informatiky sme zistili, že sa síce problematike webdesignu na hodinách venujú, no nemajú ucelenú osnovu a materiály, z ktorých by mohli čerpať. Dodaním online kurzu Webrebel našou spoločnosťou do škôl, sa učitelia ale i žiaci ľahko dostanú k prehľadným materiálom. Majú ich na jednom mieste rozdelené do kapitol a dokonca majú k dispozícii i rozhranie pre odovzdávanie zadaní, možnosť diskutovať so spolužiakmi alebo priamo s lektorom”, hovorí Radoslav Debnár, CEO spoločnosti Learn2Code.
zvýrazniť toto nejako na stred

„Tvorbu moderných webstránok môžu vedieť aj študenti na Vašej škole“

Prostredníctvom kurzu Webrebel sa študenti naučia vytvoriť modernú webstránku, publikovať ju na internete, optimalizovať pre mobilné zariadenia a oživiť ju dynamickými prvkami vďaka technológii JavaScript. Kurz tvorí viac ako 120 profesionálne spracovaných videotutoriálov, ktoré sú dopĺňané o príklady a zadania pre študentov na precvičenie toho, čo sa naučili. Súčasťou projektu je aj textová učebnica, ktorá prehľadne popisuje najdôležitejšie časti kurzu. Na záver vypracuje zúčastnený študent finálny projekt, ktorý môže slúžiť ako prvá referencia študenta. Do projektu je v súčasnosti už zapojených viac ako 5000 študentova podporili ho renomované IT spoločnosti ako napr. Eset, Profesia, Azet, Websupport alebo Martinus.
“Absolvovaním kurzu Webrebel sa študentom otvárajú ďalšie možnosti svojej realizácie na trhu práce. Sú nadšení kurzom a mnohí si aktívne sami študujú videá a tutoriály dopredu. Máme dohodnuté termíny, kedy mi majú priniesť vypracované úlohy, no tí najšikovnejší už pracujú na konkrétnej tvorbe web stránky, ktorá už nadobúda reálne kontúry.

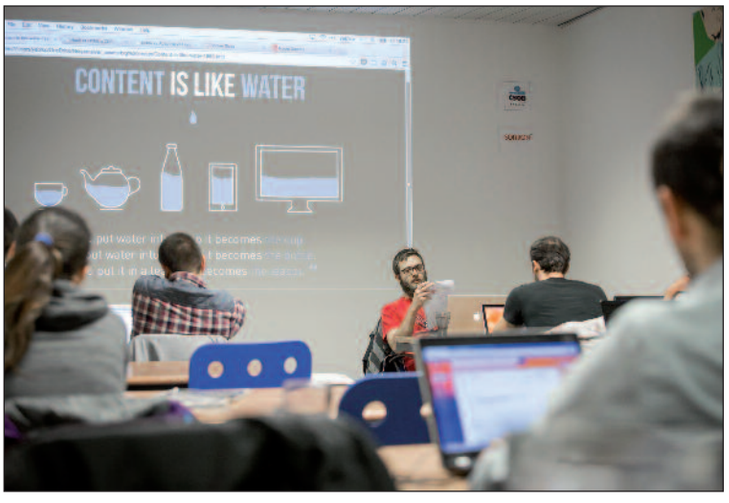

Po absolvovaní kurzu sa študentom otvárajú ďalšie možnosti svojej realizácie na trhu práce. ***Foto: Learn2Code***

Ilustračné foto: Learn2Code

Nám, ako učiteľom ponúka kurz komplexný zdroj informácií a študentom, ktorí sú projektom nadšení, inšpiráciu k štúdiu technických smerov”, hovorí o skúsenostiach s projektom učiteľka informatiky RNDr. Katarína Kresáňová, PhD. zo Spojenej školy na Tilgnerovej ulici v Bratislave.
Zamestnanosť IT špecialistov vzrástla za ostatných 10 rokov o 4% a v tomto odvetví rastie najrýchlejším tempom. Podľa prognóz Európskej únie bude v roku 2020 neobsadených 900 tis. IT pracovných pozícií. No len menej ako 30% žiakov vo veku 1015 rokov vyučujú digitálne gramotní učitelia. Krajiny ako Veľká Británia, Írsko, Dánsko, Taliansko, Estónsko a iné už zaviedli vzdelávanie v digitálnych zručnostiach priamo do svojich vzdelávacích osnov. Spoločenský prínos projektu Webrebel spočíva v obohatení vzdelávacieho systému, zvýšení zamestnanosti a uplatnení mladých ľudí na trhu práce. Žiaci a študenti získavajú absolvovaním kurzu prostredníctvom projektu Webrebel kvalifikáciu, ktorú môžu využiť pri realizácií vlastných nápadov alebo úspešnom uplatnení sa na trhu práce.

Kompletný kurz ako darček

Po registrácii školy kompletný kurz pre učiteľa zadarmo ako darček. Každá škola sa môže do projektu prihlásiť bezplatne na www.learn2code.sk/pre-skoly, kde stačí vyplniť jednoduchú registráciu. Keď uvediete do poznámky, že ste nás našli v Učiteľských novinách, tak získate 1 kompletný kurz Webrebel ako darček.

Learn2Code je občianskym združením so vzdelávacím konceptom zameraným na výučbu digitálnych zručností. Vzdelávanie je zamerané na design, web a tvorbu mobilných aplikácií. Learn2Code funguje už viac ako 2 roky v Bratislave, Košiciach a ďalších mestách na Slovensku. Jeho prezenčnými kurzami prešli stovky účastníkov a približne 40% z nich ostáva naďalej pracovať v IT oblasti. Viac o learn2Code a ich kurzoch, projektoch nájdete na:
http://www.learn2code.sk , https://www.webrebel.sk.

Učiteľské noviny * Periodikum o školstve a vzdelávaní * Vydáva: Učiteľské noviny, o. z. * **Adresa a sídlo redakcie:** Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava * **IČO vydavateľa:** 42 418 089 * **Šéfredaktorka:** Mgr. Martina Miksová, mobil: 0948 038 354, e-mail: miksova@ucn.sk * **Redaktorka:** RNDr. Milica Šarmírová * **Štatutárny zástupca:** Mgr. Martina Miksová * **Facebook:** www.facebook.com/ucitelskenoviny * Redakcia si vyhradzuje právo upraviť titulok príspevku a vykonať v rukopise potrebné štylistické a ďalšie úpravy tak, aby sa nestratil význam a obsah príspevku. Redakcia môže rozhodnúť aj o nezaradení príspevku na publikovanie. Redakcia sa nemusí stotožňovať s obsahom a názormi prezentovanými v príspevkoch * Majiteľmi ochrannej známky Učiteľské noviny sú OZPŠaV SR a MŠVVaŠ SR. Za štylistickú a jazykovú úroveň príspevkov zodpovedajú ich autori, v redakcii príspevky neprechádzajú jazykovými korektúrami * Učiteľské noviny sa distribuujú zadarmo * **Periodicita vydávania:** mesačne s výnimkou letných prázdnin * **Zadané do tlače:** 18. januára 2016 * **Registračné číslo** MK EV 5217/15 ISSN 0139-5769.